

Danskernes Historie Online

Danske Slægtsforskeres Bibliotek

Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskeres Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

MINDER

FRA

MINE FORÆLDRES HUS

AF

ARTHUR ABRAHAMS

KØBENHAVN

DET SCHUBOTHESEKE FORLAG

— LYBECKER & HIRSCHSPRUNG —

1894

København. I. Cohens Bogtrykkeri. A. A. Lange & Co.

FORORD.

Da jeg i Aaret 1876 udgav min Faders »Meddelelser af mit Liv«, sluttede jeg dem med i korte Træk at give en Udsigt over hans Livs senere Begivenheder*). Jeg nævnede deri, at mange af de Personer, som han sit Liv igjennem var kommen i Berøring med, i de senere Aar gjæstede hans Hus. Fra flere Sider hørte jeg da det Spørgsmaal, hvorfor jeg ikke i en fyldigere Form havde fortsat disse »Meddelelser«. At det imidlertid ikke lader sig gjøre, saaledes at fortsætte en Andens Autobiografi, vil vel være indlysende for Enhver. Imidlertid opstod den Tanke hos mig at optegne mine egne Minder om de forskjellige Personer, som jeg havde set i mine Forældres Hus.

Selv er jeg født i Aaret 1836, og mine tidligste Minder gaa altsaa ikke længere tilbage end til omkring Aaret 1840. Tiden mellem dette Aar og Aaret 1870, da min Fader døde, falder nu for min Erindring i to bestemte Dele, nemlig Tiden før og Tiden efter 1852.

---

*) Meddelelser af mit Liv. Af N. C. L. Abrahams. Udg. af Arthur Abrahams. 1876. S. 489.

Ved to Begivenheder, der netop indtraf i dette Aar, nemlig min Moders Død og min Faders forandrede Livsstilling, dannes denne Adskillelse.

At Minder om Personer, som man har kjendt, stille sig forskjelligt, eftersom man har kjendt dem i sex-otte-Aars eller i tredive-Aars Alderen, er jo ganske rimeligt; men deraf bliver igjen Følgen, at der ikke kan være Ligelighed eller Ensartethed i den Maade, hvorpaa jeg kommer til at omtale de forskjellige Personer. Der bliver vel ogsaa en vis Vilkaarlighed i, om jeg kommer til at omtale en Person under den første eller den anden Periode. For Nogles Vedkommende har de senere Indtryk udvisket Barndomsindtrykkene, for Andres staa disse som de stærkeste.

Som et lille Tillæg til hver af disse to Perioder har jeg i Korthed omtalt de Berøringer, hvori jeg mindes, at min Fader er kommen i hver af dem. Disse Forhold og Begivenheder blive saaledes en Slags Fortsættelse af hans Biografi.

I.

Dette første Tidsrum kommer da altsaa til at omhandle Aarene fra 1840 til 1852, det vil sige: Christian den Ottendes og Begyndelsen af Frederik den Syvendes Regjeringstid.

I de sidste Aar var min Moder svag, og det forbød sig derfor af sig selv at se saa Mange som tidligere.

Det er altsaa Tiden fra Fyrrerne, jeg her nærmest kommer til at omtale. Vi boede i Bredgade indtil Efteraaret 1849, i hvilket Aar vi flyttede til St. Annæplads.

For de fleste af disse Personers Vedkommende er det Bredgade, der staar for mig som Stedet for deres Besøg.

Saa mindes jeg da først den Tids to store Heroer: *Thorvaldsen* og *Oehlenschläger*.

Med *Thorvaldsen* havde min Fader i et helt Aar ført et intimt Samliv i Rom. Han beundrede og elskede den store Kunstner, og *Thorvaldsen* havde strax fattet Godhed for ham og kom efterhaanden til at holde meget af ham. Det var da ganske naturligt, at det gamle venskabelige Forhold fornyedes, da *Thorvaldsen*

kom tilbage til Danmark for her at tilbringe sine sidste Dage. Den Veneration, hvormed Alle betragtede Thorvaldsen, var noget ganske ualmindeligt; den har næppe senere havt noget Sidestykke, og den nuværende Generation vil maaske have vanskeligt ved at fatte den. Ethvert Barn kjendte den ærværdige Skikkelse med det store hvidlokkede Hoved og den romerske Slængkappe. Han var aldeles enestaaende. Jeg mindes, at det som Barn aldrig faldt mig ind, at hans Navn var et ganske almindeligt Navn paa »sen«; jeg opfattede det som et Ord med den bestemte Artikel, jeg troede, at man sagde Thorvaldsen, ligesom man siger Kongen eller Kronprindsen, fordi der kun er En, der bærer det Navn.

Men Børn kan jo ofte have underlige Ideer, hvis Besynderlighed først gaar op for dem i en senere Alder. Jeg husker, at, naar der paa de gamle Endalersedler stod: »Paa Valuta, som Banken ejer, er denne Seddel udstedt«, saa troede jeg, at »Valuta« var en lille Ø, som laa inde bag ved Børsen og den gamle Bank, og hvor Sedlerne blev trykte.

Naar vi Børn laa i Vinduet i Bredgade og saae Thorvaldsen gaa forbi, raabte vi: »Der gaar Thorvaldsen!« og, naar vi saa saae ham skraa over Gaden, blev vi glade, og saa hed det: »Han kommer herop!« Saaledes kunde han ofte komme paa de forskjelligste Tider af Dagen og sidde og passiare en Timestid. At disse Besøg særlig maa have glædet mig, veed jeg deraf, at, da jeg en Gang skulde ud og i Porten mødte Thorvaldsen, som spurgte mig, om mine Forældre vare

hjemme, blev jeg ganske rolig staaende, efter at han var gaaet op, og listede op igjen uden at gaa ud, for at komme op i Dagligstuen, hvor jeg i Ro kunde betragte ham, medens han sad med en af mine smaa Brødre paa Skjødets. Undertiden blev han hos os og drak The, og den største Fornøjelse, man kunde gjøre ham, var, naar der var et Par Andre tilstede, at spille Lotteri med ham. Det staar ogsaa klart for min Erindring, at jeg med min Fader har besøgt Thorvaldsen i hans Atelier paa Charlottenborg og set ham modelere.

Da min Fader under den Baggesen-Oehlenschlägerske Fejde havde været en af »Tylvten«, kjendte han endnu ikke *Oehlenschläger* personlig. Jeg antager, at han har gjort hans nærmere Bekjendtskab, da de bleve Kolleger ved Universitetet. Oehlenschläger kom nu ogsaa i vort Hus, dog ikke af sig selv, som Thorvaldsen, men kun efter særlig Indbydelse. En enkelt Gang mindes jeg, at han har spist til Middag hos os, men Middagsselskaber vare jo den Gang ikke saa almindelige, som de senere ere blevne. — Jeg husker en Gang at have hørt ham oplæse nogle Scener af »Kjartan og Gudrun«, og at jeg beundrede hans smukke Personlighed. Men bedst husker jeg ham, naar han kom til et l'Hombre-Parti. Han skal ikke have spillet godt l'Hombre, men var meget ivrig i Spillet, og, efterhaanden som han blev ivrigere, steg Blodet ham til Hovedet; saa løste han Halsbindet af og hængte det over Stoleryggen og saae da ud, som han er fremstillet i Statuen udenfor det kongl. Theater. Naar han tabte, blev han hidsig og kunde saa sige: »Ethvert andet Menneske, som faar

saadan et Spil, vinder det, men jeg bliver Codille!«. Undertiden var han ogsaa distrairt; min Fader fortalte, at, da han en Gang spillede l'Hombre med Oehlenschläger og Sibbern, der begge to vare Etatsraader, spurgte Sibbern: »Hvem skal spille ud?« og, da min Fader svarede: »Det skal Etatsraaden«, spillede baade han og Oehlenschläger ud paa samme Tid, saa Kortene stødte sammen i Luften.

Den 20de Januar 1850 skulde vi se nogle Fremmede hos os til Middag. Om Formiddagen kom Conferentsraad Koch og fortalte, at Oehlenschläger var meget syg; min Fader gik strax over til ham for at høre til hans Befindende og kom tilbage med den Besked, at det var meget daarligt.

Professor Hansen, som var Oehlenschlägers Læge, skulde spise hos os den Dag. Da han kom, bragte han min Fader en Hilsen fra Oehlenschläger, hvem han havde fortalt, hvor han skulde spise til Middag. Det har vel været den sidste Hilsen, Oehlenschläger sendte ud i Verden!

Om Eftermiddagen saae Hansen igjen til ham, Kl. 11 tog Fru Hansen hjem tilligemed de andre Gjæster, hendes Mand var atter gaaet til sin Patient. Kort efter at Alle vare gaaede, ringede det; det var Professor Hansen, som kom tilbage for at fortælle, at nu var Oehlenschläger død. Allerede denne samme Aften hørte jeg af Hansens Mund, hvad der jo senere er blevet almindelig bekjendt, at han paa sit Yderste bad sin ældste Søn om at læse nogle Scener af hans »Sokrates« for ham og udtalte det Ønske, at Theatret,

naar det gav en Mindefest for ham, vilde opføre »Sokrates«.

Da jeg den næste Morgen kom paa Skolen, hvor jeg glædede mig til at være den Første til at bringe Efterretningen om Oehlenschlägers Død, blev jeg noget skuffet, da Professor Hansens Søn Christian, der var kommen lidt tidligere, allerede havde bragt den.

H. C. Andersen var en jævnlig Gjæst i vort Hus; han kaldtes aldrig andet end »den lange Andersen«. At det ikke alene var hos os, han kaldtes saaledes, kan ses af Hostrups »Gjenboerne«; hvor Jøden viser Klint Digteren nede paa Gaden, stod der i Originalen: »Det er jo den lange Andersen«, hvor der nu staar: »Det er jo min Ven Tuborg«.

Det hændte hyppigt, at Døren gik op og Andersen traadte ind med de Ord: »Maa jeg læse Noget for Dem?« og saa læste han da et af sine Eventyr paa den ganske ejendommelige Maade, som kun han kunde gjøre det. Det var ligesom han stemte sit Organ i en særegen Tone, men godt læste han det, og det var altid en stor Glæde for os Børn at høre til. Særlig havde han en mærkværdig Evne til at eftergjøre de i hans Eventyr saa hyppigt forekommende Naturløde. Naar han saaledes f. Ex. læste »Uhu, fare hen, sagde Vinden«, saa var der en Illusion deri, som nødvendigvis maatte gjøre et mægtigt Indtryk, især paa et Barn. Det er min fulde Overbevisning, at Ingen kan nyde et Andersensk Eventyr saa fuldt ud, som den, der som Barn selv har hørt ham læse det. Naar jeg i en langt senere Periode hørte Andersen læse i en

større Forsamling, f. Ex. i Studenterforeningen, saa betoges Indtrykket for en Del af det hele ydre, tildels theatralske Apparat, og det gjorde aldrig paa mig det Indtryk, som det havde gjort i mine Forældres Dagligstue.

Da Andersen derimod en Gang faldt paa tre eller fire Eftermiddage i Træk at læse hele sin Roman: »At være eller ikke være«, da maa jeg oprigtig tilstaa, at jeg kjedede mig forfærdeligt ved at høre derpaa.

At Andersen var i en ganske ualmindelig Grad ængstelig for sin Person, havde jeg en Gang et morsomt Exempel paa. Da han en Eftermiddag kom op til os for at læse Noget op, stødte han Hovedet imod Lysekronen — der var nemlig meget lavt til Loftet — og, skjøndt det Hele dog vistnok kun var en Bagatel, tog han saaledes paa Veje, at min Moder, der troede, at han var nærved at besvime, sagde til ham: »De skulde tage et Par Hoffmannsdraaber«, og derpaa, henvendt til mig: »Gaa ind med Andersen i Sovekamret, der staar Hoffmannsdraaber paa min Servante!« Da vi kom ind i Sovekamret, og Andersen fik fat paa Draaberne, sagde han til mig: »Er du vis paa, det ikke er Gift?« jeg svarede »Ja!«, men derpaa sagde Andersen: »Jeg ta'er dem ikke, før du først har taget af dem.« Saa maatte jeg først tage nogle Draaber for at berolige ham. Mange Aar senere oplevede jeg et Exempel paa det Samme. Jeg kom ind til min Barber, som netop i det Øjeblik var ifærd med at barbere Andersen. Da denne var gaaet, fortalte Barberen, at inden han havde

begyndt at rage ham, havde Andersen sagt: »Husk endelig paa, hvem De har under Kniven!«

Ofte kom Andersen for hos min Fader at søge Hjælp, naar han skulde skrive Breve i fremmede Sprog, hvori han som bekjendt ikke var stærk. Ofte kom han ogsaa for hos min Moder at søge Trøst, naar Kritikken, som jo tidt var Tilfældet, havde været slem imod ham; han kunde da være grædefærdig, fortvivlet som et Barn.

Han satte stor Pris paa min Moder, og ved hendes Død, som han tog sig meget nær, sendte han min Fader det smukke, stemningsfulde Eventyr: »Den sidste Perle«, som senere er trykt, men som jeg endnu er i Besiddelse af, skrevet med Andersens egen Haand.

Hvad der særlig morede os Børn, var det Talent, Andersen havde til at klippe allehaande Figurer i Papir; ganske betegnende er det, at han havde en afgjort Forkjærlighed for at klippe Storke og Dandserinder paa eet Ben.

En anden dansk Forfatter, som var en stadig Gjæst i mine Forældres Hus, var *Andreas Saint-Aubain* (Carl Bernhard). Større Modsætninger end Andersen og Saint-Aubain kan man vist næppe tænke sig. Medens Andersen var ranglet, ledeløs og ugratiøs i sine Bevægelser, var Saint-Aubain behersket, fin og af en diplomatisk Elegance. Medens Klæderne paa Andersen sad, som om de ikke vare syede til ham, men til en Anden, mindes jeg aldrig at have kjendt noget Menneske, paa hvem Klæder, Halsbind og Flipper sad saa stramt som paa Saint-Aubain. Der var noget Formelt over

ham, og det er ret karakteristisk, at, skjøndt min Fader, der for Resten var dus med saamange af sine Samtidige, havde kjendt Saint-Aubain fra deres tidligste Ungdomsdage, sagde de dog bestandig »De« til hinanden.

At Saint-Aubain var Forfatter til Carl Bernhards Noveller og Romaner, blev endnu den Gang og mange Aar senere holdt som den dybeste Hemmelighed. Mange Mennesker havde dog en Anelse om, at han var Forfatteren, og min Fader var overbevist derom, sagde han, fordi han i en af Carl Bernhards Noveller havde truffet paa et lille, men meget karakteristisk Træk, som han havde oplevet, og om hvilket han med Bestemthed vidste, at han kun havde fortalt det til Saint-Aubain og nogle faa Andre, som man ikke kunde mistænke for Forfatterskab. — Saint-Aubain kom altid temmelig sent om Aftenen, og naar det ringede, efter at vi havde drukket The, sagde vi altid: »Det kan ikke være Andre end Saint-Aubain.«

En Aften, da han som sædvanlig kom sent, og da der netop kort i Forvejen var udkommen en Novelle af Carl Bernhard, sagde min Moder til ham: »Hør Saint-Aubain, hvor er det dog muligt, at en Forfatter kan give Heltinden i sin Roman et saa grimt og smagløst Navn som . . . . ?« — »Jeg forsikkrer Dem, Frue,« svarede Saint-Aubain, »at, dersom jeg nogensinde skulde skrive en Novelle, saa skulde jeg nok give Heltinden et smukkere Navn.«

En anden Aften sad vi og talte om det samme Emne, og en af mine Brødre sagde da: »Moder, troer

du ikke, at, dersom Saint-Aubain kommer i Aften, saa maa det være ham, der er Carl Bernhard?» Næppe havde han udtalt disse Ord, før det ringede, og et Øjeblik efter traadte Saint-Aubain ind ad Døren. Jeg blev saa betagen, at jeg, i det Øjeblik han kom ind, styrtede ud af Stuen, og min Moder maa have taget imod ham paa en noget forvirret Maade, thi han spurgte hende strax, om der var Noget i Vejen, eller om han kom til Ulejlighed. Hun fortalte ham da aabent, hvad der var hændet, men han lo kun deraf.

Mange troede den Gang, at Saint-Aubain havde nogen Andel i Skrifterne af »Forf. til en Hverdags-historie«. Man antog i Almindelighed, at de skrev sig fra den Heiberg-Buntzenske Kreds. Fru Gyllembourg holdt imidlertid ligesaa stærkt paa sin Anonymitet som Saint-Aubain paa sin. Frøken Henriette Wulff fortalte, at, da hun en Dag havde været i Besøg hos Fru Gyllembourg, som den Gang boede hos Heibergs, var Spørgsmaalet om Hverdagshistoriernes Forfatter kommen paa Tale, og Frøken Wulff fremsatte da som den almindelige Antagelse, at det var Fru Gyllembourg selv. »Hvor kan De dog tro det?« svarede Fru Gyllembourg, »De veed jo saa godt, at jeg aldrig rører hverken Pen eller Blæk.« Men i samme Øjeblik kom Tjeneren ind med et Blækhus af en ganske ualmindelig Størrelse og spurgte, om han maatte sætte det ind i Fruens Værelse, og Fru Gyllembourg blev ganske rød i Hovedet.

Saint-Aubain fortalte livligt, og, naar han og min Fader, der ogsaa var meget livlig i sin Samtale, saaledes sad og passiarede et Par Timer, var det i høj Grad

underholdende at lytte til, og Samtalen krydredes med mange morsomme Smaahistorier. En Aften talte de om fejlagtige Udskrifter paa Breve, og Saint-Aubain fortalte, at hans Broder en Gang havde faaet et Brev med Udskrift:

»Hr. Lygtemand von Sinkeben«.

Min Fader havde strax et andet Exempel paa rede Haand: Baron Juel-Rysenstein havde en Gang faaet et Brev med Udskrift:

»Hr. Baron Juel-Badehus«,

idet Brevskriveren havde en Anelse om, at Navnet stod i Forbindelse med en Badeanstalt.

En anden Gang talte de om, hvorledes Folk kunde komme til at skrive, naar de stavede efter den bløde, kjøbenhavnske Udtale. Saint-Aubain fortalte, at han hos en Præst her i Byen havde set en Ansøgning om »en liden Understødelse til Flødetiden«.

Mellem Saint-Aubain og min Fader faldt Samtalen naturligvis ofte paa den Tid, da de vare komne saa hyppigt i det Buntzenske Hus. Jeg mindes følgende lille Historie, som jeg tror skriver sig fra en saadan Samtale.

En af Gjæsterne hos Buntzens havde en Aften medbragt en Sang, som den foregaaende Aften var bleven afsungen i det kongelige Theater ved en Festforestilling i Anledning af Kong Frederik den Sjettes »Geburtsdag«. Nu maa det først fortælles, at i den Buntzenske Kreds brugte man for Morskabs Skyld at konjugere Verberne fejl, som f. Ex.: »Jeg smiler — jeg smeel«, eller: »Han peen mig« istedenfor »Han pinte

mig«. Sangen fra den foregaaende Aften blev læst op, og i den stod der, efter en Apostrophe til den oldenborgske Kongestamme, følgende Linie:

»Fredrik, Green af denne Stamme!«

Her blev Oplæseren afbrudt af en af Smaapigerne, den senere Fru Strøm, som sagde: »Hvorfor green han af den Stamme?«

En Aften fortalte Saint-Aubain, at han nogle Dage i Forvejen havde været i Middagselskab hos Baron H., hvor Byens fineste Gourmander og Vinkjendere havde været til Stede, og hvor der var hændt ham en morsom Historie. Dagen før Middagselskabet havde han haft nogle Forretninger med Grosserer Fürst, og, medens han sad og talte med ham i hans Kontor, kom en Kontorist ind og sagde, at der var Bud fra Baron H. efter fire Flasker af de allerfineste Rødvine, to Flasker af hver Sort. Grosserereren nævnede Navnene paa to forskellige Châteauvine, og Saint-Aubain indprentede sig Navnene. Paa sit Spørgsmaal fik han tillige af Grosserereren at vide, at de kunde skjernes ved, at den ene var en lille Smule lysere end den anden.

Jeg lader Saint-Aubain selv fortælle videre:

»Jeg var nu altsaa i Besiddelse af disse to Navne, og med denne min Viden gik jeg til Middagselskabet. Noget hen i Maaltidet skjænkede Tjeneren en Vin om uden at nævne dens Navn, og, da den var skjænket rundt, rejste Værten sig og spurgte, om nogen af de Herrer nu kunde sige ham, hvad det var for en Vin, de drak. Der blev smagt og smældet med Tungen, men Ingen svarede. Selv var jeg i den største For-

legenhed; jeg vidste jo, at det maatte være en af de to Vine; men, da jeg ikke havde dem sammen, kunde jeg jo ikke vide, om det var den lyseste eller den mørkeste, jeg havde for mig. »Nu maa det briste eller bære«, tænkte jeg, og i en meget beskeden Tone sagde jeg: »Jeg er ikke Vinkjender, men jeg har en Gang drukket en Château ****« — her nævnede jeg paa maa og faa det ene Navn — »og den synes mig at have nogen Lighed med denne Vin.« — »Det var som Fanden!« raabte Værten, »De maa være en fin Vinkjender.« Nu vidste jeg altsaa, at jeg havde truffet den rette, og kunde spille Resten af min Rolle med fuldstændig Ro. Jeg svarede derfor ganske roligt, at det kun var et Tilfælde, og at jeg paa ingen Maade udgav mig for at være Vinkjender. Ved en følgende Ret gik det paa samme Maade: den anden Vin blev skjænket rundt, og Værten opfordrede atter Gjæsterne til at smage paa den og sige dens Navn; men nu lød det fra alle Sider til mig, som Ingen forrige Gang havde taget Notits af: »Naa, Hr. Vinkjender! Lad os nu høre Deres Mening«, og i en drillende Tone: »Det maa jo være en smal Sag for Dem at sige, hvad den Vin hedder.« Jeg fortsatte imidlertid min beskedne Rolle, gjentog at jeg ikke var Vinkjender, men sagde tilsidst, da Alle trængte ind paa mig: »Ja, naar det ikke kan være Andet, saa vil jeg hellere, for at gjøre en Ende paa det, sige, at jeg antager den for at være en Château ****« — her nævnede jeg det andet Navn. Nu opstod der et sandt Ramaskrig, først fra Værten

og saa fra alle Gjæsterne. — — — Og nu gaar jeg for at være Kjøbenhavns første Vinkjender!«

Henrik Hertz var en Ungdomsven af min Fader og kom ogsaa af og til og besøgte ham; men saa langt jeg kan huske tilbage, var han saa tunghør, at han ikke kunde tage Del i nogen egentlig Selskabelighed. Men Venskabet mellem dem bevarede, til de blev gamle. Naar de mødtes paa Gaden, vexlede de hjertelige Haandtryk, og paa sin halvfjerdsindstyveaarige Fødselsdag modtog min Fader et Lykønskingsbrev fra Hertz, som viste, at han ikke havde glemmt sin Ungdomsven.

F. C. Hillerup har min Fader udførlig omtalt i sine »Meddelelser«; han levede den Gang i Kjøbenhavn, dels som Lærer i Fransk og Italiensk, dels af sine literære Sysler, idet han blandt andet under Pseudonymet »Felice Purelli« udgav forskellige Noveller. At det var min Fader, som, da han traf ham i Rom, havde frelst ham fra at gaa fuldstændig til Grunde af Mangel og Nød, glemte han aldrig, og rørende var den Taknemmelighed, han hele sit Liv igjennem viste ham og hele hans Familie. Mången en Aften har jeg med Interesse lyttet til deres Samtale, naar de opfriskede deres Minder fra Rom.

Alle disse her nævnte Personligheder vare uden Familie, idet Oehlenschläger var bleven Enkemand 1841, Hertz først blev gift i en langt senere Alder, og de andre vare ugifte. Min Fader havde naturligvis, da han giftede sig, maattet trække sig tilbage fra Omgangen

med adskillige Familier i hans meget udstrakte Bekjendtskabskreds, men i nogle andre indførte han min Moder, og dem vedblev han at omgaas. Blandt disse Familier skal jeg først nævne *Wulff's*.

Den gamle Admiral husker jeg kun dunkelt; men hans fire Børn hørte til mine Forældres kjæreste Omgang. Begge Sønnerne vare Søofficerer, den Gang Lieutenanter. Den ældste *Peter Wulff*, der døde som Admiral, kom dog ikke saa hyppigt hos os, som den yngre, *Christian*, der efter Faderens Død boede sammen med sin ugifte Søster *Jette*, som hun sædvanlig kaldtes. Den anden Søster var gift med Arkitekten, senere Konferentsraad *Koch*, en dygtig, djærv og elskværdig Mand, som mine Forældre, som saa mange Andre, satte stor Pris paa.

Særlig var det da *Christian* og *Jette Wulff*, der hyppigt kom i mine Forældres Hus; hun var som bekjendt, en god Veninde af *H. C. Andersen*. Hun var lille og pukkelrygget, men aandrig og vittig, som det ses af hendes Breve til *Andersen* paa hans Rejser. Selv havde hun ogsaa rejst meget og omkom paa Overfarten til Nordamerika med et Skib, der gik sporløst til Grunde, og om hvilket man aldrig senere har hørt noget. Ogsaa Broderen *Christian* døde i en forholdsvis ung Alder, som Capitain-Lieutenant i Vestindien.

Paa sine Rejser havde *Jette Wulff* gjort Bekjendtskab med den svenske Forfatterinde *Frederika Bremer*, og da denne i de Aar kom til *Kjøbenhavn*, indførte hun hende i mine Forældres Hus. Jeg har kun det Indtryk af *Frk. Bremer*, at hun var lille og grim, men havde de dejligste Hænder, jeg nogensinde har set.

En anden svensk Notabilitet, der i disse Aar besøgte Kjøbenhavn, var Digteren Baron *Bernhard v. Beskow*. Min Fader havde gjort hans Bekjendtskab i Udlandet og senere besøgt ham i Stockholm. Han kom jævnlig i mine Forældres Hus i den Tid, han opholdt sig i Byen.

Min Moder sagde ellers altid, at hun ikke kunde forstaa Svensk. Da hun imidlertid første Gang havde talt med Beskow, sagde hun til min Fader, efter at Beskow var gaaet:

»Ja se, ham kunde jeg forstaa.«

»Ja, det tror jeg nok«, svarede min Fader, »for han talte Dansk«.

Min Moder havde naturligvis ogsaa fra Tiden før hendes Ægteskab Bekjendtskaber, som nu fortsattes, efter at hun var bleven gift. Hun havde saaledes gaaet i Skole med Søstrene *Lütthans*. Deres Fader var Murmester og havde fra en ringe Stand arbejdet sig op til at besidde en temmelig betydelig Formue. Han gav imidlertid sine Børn en god Opdragelse, og min Moder var, fra hun var en lille Pige, hyppig kommen i Huset hos disse sine Skolekammerater. Hun fortalte ofte om den skærende Modsætning, der var mellem Døttrene og de tarvelige Forældre, som kun besad ringe Dannelse. Døttrene vare smukke og elskværdige og dertil baade livlige, dannede og aandrige, men de havde en vis Tilbøjelighed til, hvad man med et Nutidsudtryk kalder Flirtation, og deres Uforsigtighed gav tidt Anledning til Omtale og som oftest uberettiget Sladder.

Den ældste, *Laura*, var gift med Adjunkt ved Metropolitanskolen, senere Overlærer og Professor *B. Jensen*; hun var den af Søstrene, som vistnok stod min Moder nærmest, og de besøgte hinanden meget ofte. Hun døde imidlertid i en ung Alder. Ogsaa hendes Svoger, Blomstermaleren Professor *Jensen*, kom hyppigt hos os. Den anden af Søstrene, *Emilie*, var gift med daværende Magister *D. G. Monrad*. En Dag kom Pigen ind og sagde, at der var Bud fra »Manister« *Monrad* for at spørge, om Professoren og Fruen var hjemme i Aften; og, da *Monrads* kom om Aftenen, kunde de slet ikke holde op med at tale om og le ad det Komiske i Sammenstillingen af Ministertitlen og *Monrads* Navn. Det varede imidlertid ikke mere end et Par Aar, inden det var den naturligste Ting af Verden!

En tredje af Søstrene, *Julie*, var gift med Cand. theol. *Werliin*, der senere blev Præst, men fra hvem hun efter nogle Aars Ægteskab blev skilt. Hun blev senere gift med Digteren *Chr. Winther*. Med *Werliin* levede hun ikke noget lykkeligt Ægteskab; han skal efter *Sigende* have været en ufin og lidet nobel Karakter. Allerede under hendes første Ægteskab gjorde *Chr. Winther* stærk Kur til hende, og det er til hende, hans senere Hustru, at han skrev sin skønne Digt-samling: »Til En«.

En lille Anekdote, som jeg senere har hørt, og som skriver sig fra disse Aar, maa jeg her nedskrive.

Werliins laa paa Landet i Taarbæk; Fru *Werliins* yngste Søster, *Thora*, var i Besøg hos dem ude paa

Landet. I Taarbæk boede ogsaa denne Sommer Phister, og han holdt meget af at spadserere med den unge Pige, der naturligvis morede sig kostelig over hans Vittighed og morsomme Indfald. Naar nu Søsteren spadserede i Skoven med Phister, og Werliin var taget til Byen til sine Informationer, hændte det ofte, at Chr. Winther kom i Besøg hos Fru Werliin. Imidlertid kunde Werliin ikke lide, at Phister spadserede med Svigerinden, som han selv havde et godt Øje til. Ved given Lejlighed overfusede han derfor Phister paa en temmelig brutal Maade og endte med de Ord:

»Troer De, min Svigerinde ligger herude for Deres Sommerfornøjelse?»

»Hr. Werliin,« svarede Phister ganske rolig, »bryd De Dem bare ikke om mine Sommerfornøjelser, men pas De Deres egne Wintherfornøjelser!«

Min Moder havde ogsaa gaaet i Skole med Søstrene *Bidoulac*. Den ældste, Fru *Lützens*, var gift i Hamborg, men kom hyppigt til Kjøbenhavn med sine Børn og besøgte da ofte min Moder. Den anden var gift med den norske Digter *Welhaven*. Naar de opholdt sig i Kjøbenhavn, kom de jævnligt til mine Forældre. *Welhaven* var en højst interessant Mand, han fortalte godt og var meget talende; men, var han meget talende, saa var hans Kone det i endnu højere Grad, og der blev fortalt om dem, at, naar de sad hjemme, kunde den Ene ikke komme til Orde for den Anden, hvorfor de opfandt det Middel at stikke en Knappenaal i Lysset,

for at den Første kunde tale, indtil Knappenaalen faldt — saa kunde den Anden begynde.

Den tredje Søster har jeg aldrig kjendt; hun blev senere gift med Biskop Martensen.

En Familie, som mine Forældre omgikkes meget med i min Barndom, var Familien *Petersen* paa Rosenborg. Her var Petersen Slotsgartner, hvilket han var bleven efter sin Svigerfader, den gamle *Lindegaard*. Hos *Lindegaards* havde min Fader i sin Ungdom været en stadig Gjæst, da han var jevnaldrende med Sønnen, der nu var Præst paa Landet, og som i Almindelighed var bleven kaldet »hvide *Lindegaard*« i Modsætning til en anden, som kaldtes »sorte *Lindegaard*«. I Gartnerboligen paa Rosenborg boede nu Petersens i Stuen, og paa første Sal havde Fru Petersens Søster, den gamle *Lindegaards* Datter, der var Enke efter en Pastor *Jacobsen*, sin Bolig. De to Søstre, Fru Petersen og Fru *Jacobsen*, vare to dannede og elskværdige Damer; Petersen stod vistnok under dem i Dannelse. Jeg mindes, at der ikke kunde gjøres Fru *Jacobsen* nogen større Glæde, end naar man bad hende overvære en Oplæsning af H. C. Andersen. Da hun havde hørt ham læse »De to Baronesser«, tror jeg dog ikke, at hun just traf at sige det, som Andersen gjerne vilde høre; hun sagde nemlig: »Gud, hvor det er lærerigt!« og jeg mindes endnu den løjerlige Bevægelse, som Andersen gjorde ved ikke at faa anden Ros for sin Roman.

Fra Petersens fik min Moder ofte sendt fine Frugter eller andre Havesager, saasom Tomater, som

min Fader kjendte saa godt fra Italien og holdt meget af. Engang fik vi fra Rosenborg en lille Kurv med Rhabarberstilke, der dengang var noget ganske Nyt, som var indført hertil fra England; med Kurven fulgte en Anvisning til deraf at lave Kompot. En anden Gang fik min Moder nogle Ferskener, og, da hun gjerne vilde gjøre sin Moder en Glæde, sendte hun hende to af dem. Imidlertid havde min Fader lovet min Bedstemoder at sende hende noget Guano til at gjøde sine Urtepotter med og samtidig forberedt hende paa, at det lugtede ganske forfærdeligt. Da nu min Bedstemoder modtog Ferskene, troede hun, at det var Guanoen, og sagde til sin Pige, at hun skulde tage en Øxe og, uden at tage Papiret op, knuse det, som var indeni. Den dejlige Saft flød ud i Vadsken, og saaledes endte de prægtige Ferskener.

Musikken havde jo spillet en stor Rolle i min Faders Liv; selv var han meget musikalsk, havde en velklingende Baryton og sang med et ualmindelig smukt Foredrag, men han kunde ikke spille tilstrækkeligt Klavér til, at han kunde akkompagnere sig selv. Heri understøttedes han i de første Aar af sit Ægteskab af min Moders yngste Søster, der spillede godt Klavér. Hun havde tillige en smuk Sopranstemme, og jeg mindes ofte at have hørt de To i Forbindelse med Madam *Goldschmidt*, født *Gerson* — den Gang brugte man endnu ikke almindelig Titlen »Frue« — synge Duetter og Terzetter.

Adskillige udenlandske musikalske Notabiliteter ind-

førtes i Huset. Her maa jeg da først nævne Italienerne *Rossi* og *Torre*, der kom hertil med den italienske Opera, som spillede paa Hoftheatret. Senere kom ogsaa *Ciaffei*, en høj, noget ledeløs Person, der især paa Scenen mindede om H. C. Andersen. De kom ikke saa sjældent om Aftenen, vel sagtens særlig tiltrukne af, at min Fader, foruden at interessere sig for Musik, talte Italiensk næsten som en Indfødt, og saa blev der ofte musiceret.

Primadonnaen ved den første italienske Trup var Signora *Forconi*. Mange Aar senere spurgte jeg engang min Fader, hvorfor Madam *Forconi* ikke kom i vort Hus.

»Nej, min Dreng,« svarede han, »hun kunde ikke præsenteres for din Moder.«

Jeg sagde da til ham, at jeg mindedes at have hørt, at hun kom i andre Huse her i Byen, hvortil min Fader svarede, at hvad der maaske kunde tjene som en Slags Undskyldning derfor, var, at man i disse Huse ikke forstod saa godt Italiensk og Fransk som han og derfor hverken gennem hende selv eller gennem *Rossi* eller *Torre* kunde bedømme hende: de kunde kun nyde hendes dejlige Stemme.

Den tyske Komponist *Reinecke* var ogsaa i længere Tid her i Byen i de Aar; han spillede udmærket Klavér, og som Rejsefælle havde han med sig en tysk Sanger ved Navn *Kümbel*, som vi nogle Aar senere saae igjen her i Kjøbenhavn paa Fangeskibet, da han som slesvigholstensk »*Freischärler*« var bleven bragt hertil som Krigsfange.

En fransk Violin-spiller *Léonard* og hans Kone, der

var Sangerinde, Begge meget livlige og elskværdige, kom ogsaa hos os i de Aar.

Léonard var rig paa Anekdoter og morsomme Historier. Saaledes fortalte han om en Fløjtespiller, Tulou, som var meget dum og særlig havde den Egen- skab at fortælle Vittigheder uden Pointe, hvoraf natur- ligvis hans Kammerater benyttede sig for at drive Gjæk med ham.

Saaledes sagde en Gang En til ham:

»*Mes compliments, cher ami! Tu es devenu proprié- taire!*«

»*Comment, moi?*«

»*Mais oui, Tulou!*« (tu loues.)

Saa vilde han fortælle Historien videre og sagde til en af sine Venner:

»*Je suis devenu propriétaire!*«

»*Comment donc?*«

»*Mais, je loue!*«

En anden Gang sagde En:

»*Comment donc! Tu manges de la chicorée?*«

»*Mais oui, pourquoi pas?*«

»*Mais c'est amer!*« (c'est ta mère).

Saa sagde han til en Anden, med hvem han ikke var dus:

»*Vous mangez de la chicorée!*«

»*Oui, pourquoi pas?*«

»*Mais c'est votre mère!*«

Den svenske Tenorist *Arnoldson*, hvis Forældre i en langt tidligere Periode havde staaet i venskabelig Forbindelse med min Fader og hans Forældre, kom

daglig i vort Hus i den Tid, han opholdt sig i Kjøbenhavn for at komme til at optræde paa det kongelige Theaters Scene. Han var den Gang et ungt, smukt og elskværdigt Menneske, og det er noksom bekjendt, at han senere erhvervede sig et betydeligt Navn som Sanger i sit Fædreland.

Min Fader havde selv været en af de Første til at indføre den firstemmige Sang her i Byen, og, skjøndt han ikke selv tilnærmelsesvis satte den Pris paa denne som paa Operasangen, idet han sagde, at den ofte indskrænkede sig til en koketterende Primo-Tenor og tre brummende Understemmer, indbød han dog flere Gange, naar han havde Aftenselskab, til stor Fornøjelse for Alle, en Kvartet, som den Gang var stærkt en vogue i mange kjøbenhavnske Kredse. Den bestod af Følgende:

1mo Tenor: *Ortmann*, den Gang pharmaceutisk Kandidat; han blev senere Dispensator ved Garnisons-hospitalet;

2do Tenor: *Ravnkilde*, der senere gik til Rom, hvor han nedsatte sig og levede som Musiker;

1mo Bas: *Lund*, almindelig kaldet »sorte Lund«, levede senere i mange Aar som Musiklærer i Kjøbenhavn;

2do Bas: Cand. med. *Salomon*, der senere blev Militærlæge og endte som Stabslæge.

Violoncellisten *Kellermann* og Pianisten *Ree* kom ogsaa i Huset og spillede af og til for os. Kellermanns

Kjærlighed og Omhyggelighed for hans Violoncel gjorde et dybt Indtryk paa mig som Dreng. Den blev altid bragt op med den største Varsomhed, og der maatte altid sørges for, at »Therese«, som han kaldte den, ikke kom til at staa i en kold Stue. Det blev fortalt, at, naar Kellermann rejste for at give Koncerter, tog han to Pladser, en til »Therese« og en til sig selv. Engang kunde han kun faa een Plads indeni Dili-gencen og een hos Kudsken, og, da det saae ud til Regnvej, lod han »Therese« sidde indeni og sad selv udenpaa.

Komponisten *Rudolph Bay*, som min Fader havde kjendt fra sin Ungdom, kom af og til og spillede og sang sine egne Kompositioner. Han havde en kjøn lille, lidt sentimental Tenor, og var en temmelig tyk og jovial Person, som af og til kunde have ret morsomme Indfald.

Der blev fortalt om ham, at, da han var bleven forlovet, vilde han give en af sine Venner en Beskrivelse af, hvor dejlig hans Kjæreste var, og, da han skulde fortælle om hendes Øjne, sagde han: »De er saa blaa, saa blaa — som Soldaterbuxer!«

Her maa jeg ogsaa nævne en Mand, som, skjøndt jeg aldrig har hørt ham musicere, dog maa regnes til min Fader musikalske Bekjendte. Han hed *Götze* og havde i tidligere Tid været Musiklærer. Han havde et temmelig latterligt Udseende og læspede paa den ynkeligste Maade; han talte altid om sig selv og sine egne Forhold og blev derved til Latter. Han var tysk af Fødsel og udbredte sig gjerne om sin Fødeby,

Quedlingburg, og denne Bys største Mærkværdighed, Aurora von Königsmark. Han var en temmelig indskrænket Person, og det blev derfor saa meget morsommere, at han, da han en Gang blev drillet med, at Quedlingburg dog i Grunden var en ussel lille By med kun 300 Indbyggere, skal have svaret: »Als ich da war, war ein Null mehr da!«

Da *C. F. Wegener* i Slutningen af Chr. d. 8des Regjering fra Sorø flyttede til Kjøbenhavn som Gehejme-Arkivar, kom han af og til hos min Fader; men disse Besøg bleve hyppigere, ja næsten daglige i den Periode, da han skrev sine antislesvigholstenske Afhandlinger, der af min Fader bleve oversatte paa Fransk. Han var en elskværdig og underholdende Mand, men vistnok i høj Grad forfængelig. Jeg husker saaledes, at, da han var bleven Ordens-Historiograf og i den Anledning havde faaet en lille Elefant til at bære i Knap-hullet i et blaat Baand, tog han den op af Lommen og viste mine Forældre den. Nogle Dage efter, da han kom igjen, havde han den endnu i Lommen, og spurgte anden Gang mine Forældre, om de havde set den. Han gik altsaa ligefrem med den i Lommen for at vise den frem.

Disse Oversættelser af de Wegenerske Skrifter skulde i Almindelighed foretages hurtigt, og, naar min Fader ikke kunde overkomme Arbejdet, blev han heri assisteret af en Mand, der kunde fuldstændig Fransk, nemlig *Bournonville*. Han og hans Familie vare vel af og til i de tidligere Aar komne sammen med mine

Forældre — blandt Andet mindes jeg ham sammen med Léonard — men dette Samarbejde bragte dem i nærmere Forbindelse.

Bournonville var et højst mærkeligt Menneske, livlig og poetisk i sin Samtale. Han talte ligesaa meget Fransk som Dansk og fortalte lige godt paa begge Sprog.

Naar jeg i en senere Alder har læst, hvad Bournonville i sine forskjellige Skrifter skriver om sig selv, saa undrer det mig ikke, at jeg en Gang hørte min Fader sige om ham: »Bournonville hører til de Mennesker, til hvem man kan sige Alt uden at sætte ham i Forlegenhed; jeg er ganske vis paa, at naar En sagde til Bournonville: »Napoleon var ganske vist en genial Mand, men De er dog langt genialere«, saa vilde Bournonville i fuldt Alvor tage det for gode Varer, bukke og kun forbindtligt sige »Aa!« Han vilde hverken rødme over Komplimenten eller tro, at man gjorde Nar af ham.«

Jeg kjendte ham altsaa fra mine Forældres Hus og husker tydeligt, hvilket Indtryk det gjorde paa mig, da jeg en Dag i Krigsaarene kom over Kongens Nytorv og saae Bournonville staa Skildvagt som Livjæger udenfor Hovedvagten. Det var netop et Udbrud af hans poetiske Begejstring, der havde bevæget ham til at indmelde sig i Livjægerkorpset, men med hans balletmæssige Holdning saae han adskillig mere statelig ud end en almindelig Skildvagt.

Bournonville havde en Søster, *Madam Stub*, Enke efter en Præst; hun havde dengang en lille Drengeskole.

Her gav Bournonville Undervisning i Dands, og i denne Dandseundervisning fik min Broder og jeg Lov til at deltage. Her var imidlertid ingen Smaapiger til at deltage i Dandsen, og vi kom derfor senere ud til ham selv i Ankersmed Caspersens Gaard i Strandgade paa Christianshavn for dér at fortsætte Undervisningen. Denne Undervisning blev dreven med en Alvor, som om vi alle skulde være Balletdandsere. Jeg erindrer, at der dengang ikke var nogen af mine Lærere, som jeg havde saa megen Respekt eller vel egentlig var saa bange for, som min Dandselærer; men vi lærte ogsaa at dandse! Og Gud hjælpe os, naar den Hilsen, som vi gav ham paa Gaden, ikke var til hans Tilfredshed! Der fortælles, at han en Dag paa Kongens Nytorv mødte en ung Dame, en af hans Elever; han hilste hende, men da han ikke var tilfreds med den Gjenhilsen, han fik af hende, vendte han om, gik efter hende, slog hende let paa Skulderen og sagde til hende: »Frøken, maa jeg bede Dem om at gjøre den Kompliment om igjen!«, og den stakkels unge Dame havde ikke Mod til at nægte det, men maatte gaa tilbage og møde Bournonville endnu en Gang.

At han paa Theatret ligeoverfor sine Elever var meget streng og undertiden kunde være hensynsløs, er ikke underligt, naar han kunde være saaledes mod sine private Elever, men det var Altsammen Udslag af hans Begejstring for den Kunst, han havde viet sit Liv til. En Aften havde saaledes en ung Dandserinde ikke gjort sine Sager til hans Tilfredshed, og hun fik derfor en saadan Overhaling af ham i Kulissen,

at Taarerne trillede ned ad hendes Kinder. Nu kom det Øjeblik, da hun igjen skulde ind og dandse, og Sporene af hendes Bedrøvelse vare endnu ikke svundne fra hendes Ansigt. Da Bournonville saae det, raabte han til hende lige i det Øjeblik, da hun skulde ind paa Scenen: »Smil, for Satan, det er jo det, du faar Penge for!«

I Aaret 1845 blev min Fader valgt til Medlem af Bestyrelsen for »Kunstforeningen« og samme Aar til dens Formand. Herved kom han i Berøring med en stor Mængde Kunstnere, idet han dels fornyede Bekjendtskaber fra tidligere Tid, dels gjorde mange nye.

Blomstermaleren, Professor *Jensen* har jeg allerede tidligere nævnet. Han og hans Kone hørte i mange Aar til mine Forældres nærmeste Omgang. *Bissen*, som min Fader havde kjendt fra sin Ungdom, vedligeholdte ogsaa et stadigt Venskab med ham.

En Mand, som jeg mindes med særlig Interesse, er Arkitekten, Professor *Friis*. Han var en meget elskværdig Personlighed, vittig og morsom, men i høj Grad original. Hvad nu først hans Paaklædning angaar, saa gik han ikke klædt som andre Mennesker paa den Tid. Paa Hovedet bar han en bredskygget, temmelig spidspuldet Hat, som, saavidt jeg veed, blev særlig fabrikeret til ham; han gik altid med Kalvekrøs og krusede Manchetter, en stramt siddende, rundskaaren Kjole, snævre Benklæder og Sko med Spænder eller Sløjfer, saa at Strømpen kom til Syne mellem Benklæderne og Skoene. I sølet Vejr gik han med Ga-

losker, og han havde da sine Sko i Lommen og tog dem paa i Entréen. Han var ugift, havde en gammel Husholderske, om hvem han fortalte en Mængde morsomme Historier, og boede ude i Enden af Rigensgade i et lille Hus med Træer udenfor, som nu ikke eksisterer mere, og som kaldtes »Rakkerens Bo«.

Hvad der især knyttede Friis, som for Resten ogsaa flere Andre, til min Fader, var de fælles Minder fra Opholdet i Rom, og navnlig Minderne om Thorvaldsens Personlighed. Skjøndt min Fader og Friis ikke havde været samtidig i Rom, havde de dog levet der under lignende Forhold. Friis's Begejstring for Rom kunde faa de morsomste Udslag; han kunde saaledes komme i Begejstring, naar han kom til at tænke paa Maden i Rom og Kokkenes Fortræfflighed. Han sagde: »Naar De giver saadan en Kok et Stykke af denne Bordplade, saa veed jeg Fanden ikke, hvordan han bærer sig ad; men han laver Dem den dejligste Bøf af den.« Han blev af og til bedt hjem hos os for at spise Macaroni med Tomater; det gjorde ham altid »romabejstret«, og han erklærede, at det var det eneste Hus i Kjøbenhavn, hvor »Tomaturgien« blev holdt i Ære.

Da Kommnehospitalet nylig var bygget, kom dets Arkitektur med de røde Striber paa Bane. Da En i den Anledning henvendte sig til Friis og spurgte ham om hans Mening, sagde han: »Aa ja! ... Til en Vest! ... la' gaa! ... men Fanden ta' mig inte til Buxer!«

Af andre Kunstnere mindes jeg *Kjærshou*, *Rohde*, *Monies* og *Liebert*.

Den 7. Maj 1849, min Moders Fødselsdag, blev der bragt hende et Maleri. Budet gik strax igjen uden at sige, fra hvem det var, men min Fader saae strax, at det var af Marinemaler *Sørensen*, og troede ogsaa at have set det paa et Besøg i hans Atelier. Da man jo imidlertid ikke vidste, fra hvem Foræringen kom, henvendte min Fader sig nogle Dage efter til *Sørensen*, og nu blev Sagen opklaret. *Sørensen*, der tidligere havde været Malersvend, havde som Dreng været i Lære hos Malermester *Löffler*, der for en Del Aar tilbage havde malet og dekoreret den Lejlighed, hvor vi boede. Naar han nu kom for at gaa Svendene tilhaande, havde min Moder altid talt venligt til ham, og, naar Svendene gik bort til deres Maaltider, og han blev siddende alene tilbage mellem Malerbøtterne og spiste sin medbragte Mad, havde hun trakteret ham med Kaffe osv. og i det Hele taget været saa venlig imod ham, at det havde gjort et uudsletteligt Indtryk paa Drengen, som ikke var saa godt vant. Det var i taknemmelig Erindring om denne Tid, at han havde sendt min Moder dette Maleri paa hendes Fødselsdag. Han kom fra den Dag hyppig i mine Forældres Hus og var altid en kjærkommen Gjæst.

P. D. Ibsen, med hvem min Fader havde tilbragt saa mange glade Ungdomsdage, var ved Tidernes Omkiftelser ikke mere Herremand, men Præst i Kongens Lyngby; han var meget vel set af Christian d. Ottende og Caroline Amalie, der jo, som bekjendt, boede paa Sorgenfri. Om Vinteren kom han jævnlig til Byen,

og, naar han var tilsagt til Taffel paa Amalienborg, blev altid hans Ornat og hans Præstekrave sendt ind til os enten Dagen i Forvejen eller samme Morgen. Han kom da op til os og klædte sig om, inden han gik til Taffet, og, naar han kom derfra og havde klædt sig om igjen, tilbragte han i Almindelighed nogle Timer hos os, inden han tog ud igjen til Lyngby.

En anden Præst i Kjøbenhavns Nærhed, som ogsaa var en Ungdomsven af min Fader, var Pastor *Clasen* i Brønshøj. Han besøgte os hyppig, naar han kom til Byen. Brønshøj var et godt Kald med en smuk Præstegaard og en stor og prægtig Have; vi spadserede ofte derud med min Fader og bleve altid vel modtagne af Clasen og hans elskværdige Hustru. De havde ikke altid siddet saa godt i det. I mange Aar havde de levet ovre i Jylland i et lille Hedekald, hvor de havde haft det meget smaat. Penge saae de aldrig noget til; men de maatte nøjes med, hvad de fik som Offer i Naturalier. Smør og Ost fik de rigeligt af, og af Kyllinger var hele Gaarden fuld, men Bønderne vare ikke saa tossede at give dem Hønekyl-linger: dem beholdt de for dem selv og gav Hans Velærværdighed alene Hanekyllinger. Følgen deraf var dels, at de ingen Æg fik, dels, at Præsten for lutter Hanegal ikke kunde faa saamegen Ro, at han kunde forberede sig paa sin Prædiken.

En Dag, da det ringede, og jeg lukkede op, stod Pastor Clasen udenfor sammen med et Menneske af et meget besynderligt Udseende. Da han havde faaet at vide, at min Fader var hjemme, gik de begge to

ind til ham, og den Fremmede sagde med en rigtig jydsk Accent: »Kan du ikke kjende mig?« — »Lad mig se rigtig paa dig... det er jo Fuglede!«

Fuglede var en Studenter-Kammerat af min Fader, Clasen og deres Samtidige og var tidlig kommen til Jylland, hvor han i en Række Aar havde været Præst. I hele den lange Tid havde han ikke været i Kjøbenhavn og tog sig nu højst mærkelig ud i kjøbenhavnske Omgivelser. Jeg skal slet ikke indlade mig paa at beskrive, hvorledes han saae ud; men Enhver kan tænke sig det, naar jeg siger, at han indtil de mindste Enkeltheder saae ud, saaledes som Klokker Link endnu den Dag i Dag fremstilles paa vor Scene.

Fuglede havde i sin Ungdom boet paa Regensen og været en meget lystig Fyr. Han havde særlig udmærket sig ved at »flytte Skilter og raabe Brand« og gjøre andre lignende Spilopper og havde endnu bevaret en høj Grad af Gemytlighed og Begejstring for de unge Dage, saaledes som den jo hyppig fandtes hos den Tids Landsbypræster. Under sit Ophold i Kjøbenhavn tilbragte han flere Gange Aftenen hos os sammen med nogle andre Kammerater fra Ungdommen, og da gik det stadig løs paa gamle Historier, som der staar i Visen:

»Og det var jo dig,
Nej gu' var det ej,
For det var s'gu Mads.«

Og »Mads« viste sig i dette Tilfælde altid at være Fuglede. Jeg husker, at han drak en meget stor Snaps; men, hvordan han har været som Præst, har jeg ingen

Forestilling om. Han rejste tilbage til Jylland igjen, og senere har jeg aldrig hørt Noget om ham.

En Præst fra Landet, som ogsaa besøgte min Fader, naar han kom her til Byen, var Provst *Nicolai Holten* i Skuldelev, Svoger til J. M. Thiele.

Af Fremmede, der i de Aar besøgte Kjøbenhavn, mindes jeg en tydsk Literat, Dr. *Leo*, som havde et smukt Talent til at tegne Portræter; han tegnede et af min Fader — hvoraf jeg besidder et Fotografi — og, da han var færdig dermed, bad han min Fader skrive nogle Ord derunder. Min Fader, der var træt af at have siddet for ham, skrev da:

Das Sitzen hier auf Erden istheint Manchem schwer,
Möge das Auferstehen einst uns Allen angenehm sein.

Den norske Landskabsmaler *Dahl*, der boede i Dresden, var en gammel Ven af min Fader. Allerede tidligere, paa en Tid, der ligger saa langt tilbage, at jeg ikke har nogen Erindring derom, havde han i Selskab med sin Søn og sin Datter besøgt Kjøbenhavn paa Gjennemrejse fra Tydskland til Norge. Mine Forældre fortalte om, hvorledes Datteren, der dengang var en ganske ung Pige, havde leget med mig, som om jeg var en Dukke, og kaldt mig »Arthierchen« — hun talte dengang næsten kun Tydsk. Nu kom han igjen, ledsaget af sin Søn, *Siegwald Dahl*, der senere erhvervede sig et ret betydeligt Navn i Tydskland som Dyremaler. Han havde ved et Ulykkestilfælde mistet det ene Øje, men var ellers en smuk, ung Mand. Han og Faderen besøgte os næsten daglig, medens de op-

holdt sig her, og jeg mindes, hvorledes den gamle Dahl og Konferentsraad Koch, da de engang traf sammen hos os, omfavnede og kyssede hinanden: de vare nemlig Jævnaldrende og Ungdomskammerater. I 1855, da jeg første Gang rejste udenlands, besøgte jeg Dahl i Dresden.

En italiensk Improvisator, *Giustiniani*, sluttede i den Tid, han opholdt sig her, et virkeligt Venskab med min Fader, og i mange Aar efter korresponderede han med ham fra Rusland, hvor han bosatte sig. En anden Italiener, der kom hertil med Anbefalinger til min Fader fra hans gamle Venner i Rom, var en ung Fyrst *Torlonia*. Det var en lille, noget forvoxet Mand af et højst ubetydeligt Udseende, som derfor skuffede mig fuldstændig, da jeg saae ham første Gang — han kaldtes jo Prins, og jeg havde ventet mig noget ganske andet. Han skal for Resten have været en Mand med stor Begavelse, til hvem hans Landsmænd satte store Forhaabninger, men han døde i en ung Alder.

Et Besøg fra Udlandet, rigtignok af en Landsmand, var ogsaa min Fader i høj Grad kjærkomment. Det var hans gamle Ven *Bravo* fra Rom, der i de Aar tilbragte det Meste af en Vinter i Danmark. Min Fader havde, som han fortæller i sine »Meddelelser«, staaet i et meget venskabeligt Forhold til ham under sit Ophold i Rom. Han kom næsten daglig til os, og vi Børn blev altid glade, naar vi hørte ham tromme med Fingerspidserne paa Døren til min Faders Værelse, som vendte ud imod Trappen. Vi lyttede altid til med Fornøjelse, naar han og min Fader og

endnu en eller anden Romafarer opfriskede Minderne fra Opholdet i Rom, Samlivet mellem Kunstnerne og særlig med Thorvaldsen, der dannede ligesom et Midtpunkt for de Andre. Saa fortalte de, hvorledes denne kunde glæde sig, naar de Unge samledes med ham om Aftenen paa et Osteri, og stille lytte til deres Løjer. Saa morede de dem, naar de tænkte paa, hvorledes de danske og tyske Kunstnere sang en »Schnitzelbank«, som bestod i, at en af Kunstnerne med nogle faa Streger tegnede Noget paa Væggen og dertil improviserede et Vers, hvori Koret gjentog hver Linie saaledes:

Ist das nicht ein kurz und lang?

Kor: Ja, das ist ein kurz und lang.

Ist das nicht ein Schnitzelbank?

Kor: Ja, das ist ein Schnitzelbank.

Kurz und lang

Schnitzelbank

Ja das ist ein Schnitzelbank.

Ist das nicht das Monte Cavo?

Kor: Ja das ist — — —

Ist das nicht der kleine Bravo?

Kor: Ja das ist — — —

Monte Cavo

Kleine Bravo

Kurz und lang

Schnitzelbank

Ja, das ist ein Schnitzelbank.

Bravo rejste tilbage til Rom, hvor han døde som dansk Konsul i en høj Alder.

En anden i Udlandet bosiddende Dansk, som besøgte os i disse Aar, var Arkitekten *Schlick*. Om hans

mærkelige Skjæbne og Forhold i tidligere Tid har min Fader fortalt i sine »Meddelelser«. Han medbragte hyp-pig, naar han kom til os, forskjellige Kuriositeter, som han viste os, saaledes f. Ex. et Firben af Sølv, som var støbt over et virkeligt Firben, hvilken Støbning han selv havde foretaget, og hvori han havde indsat Øjne af Ædelstene. Et Bevis paa hans Forfængelighed var, at han en Dag viste os et pragtfuldt udstyret Etui, som han havde ladet gjøre for deri at opbevare sine Ordener og Medailler.

Den berømte franske Lærde, M. *Paulin Paris*, kom paa Rejsen til St. Petersborg forbi Kjøbenhavn, og Skibet blev liggende her fra om Morgenen til om Eftermiddagen. Han tilbragte disse Timer sammen med min Fader og udtalte mange Aar efter for mig i Paris, at han mindedes dem med Glæde.

Historikeren, M. *Geffroy*, fra Paris, var flere Gange her i Byen for at arbejde paa Bibliothekerne, da han, som bekjendt, beskjæftigede sig med Nordens Historie. En Gang idetmindste havde han sin Kone med. Disse saavel som en M. *Thénaille de Saligny*, der ligeledes opholdt sig nogen Tid i Kjøbenhavn, talte, da jeg besøgte dem i Paris, i høje Toner om den Gjæstfrihed, som de havde nydt i mine Forældres Hus i Kjøbenhavn.

I 1850 kom Rigsarkivar *Lange* fra Christiania hertil. Han var af sin Regjering sendt herved for at forhandle med de herværende Autoriteter angaaende Ordningen af de Norge vedrørende Arkivalier, som opbevaredes her i Kjøbenhavn. Hvorledes min Fader kom i Berøring med ham, mindes jeg ikke, men det

har sandsynligvis været gennem Wegener. Imidlertid blev Lange snart en jævnlig og velset Gjæst i vort Hus. I Sommerferien tog han ud med os til min Onkels Gaard, Højagergaard, hvor han opholdt sig flere Dage og befandt sig meget vel. Det interesserede ham i høj Grad at skaffe sig et Indblik i Forholdene paa Landet her i Danmark.

Af og til kom min Fader ogsaa i Forbindelse med andre Udlændinge og Tilrejsende af en mere tvivlsom Natur, idet de henvendte dem til ham for at søge Raad eller Hjælp hos ham i et eller andet Anliggende.

En Dag kom der saaledes en Mand til ham, som sagde, at han hed *Otto*, og min Fader opfattede strax, at det maatte være en Mand, som i den Tid gav nogle Forestillinger her i Byen i Mnemoteknik. Han henvendte sig til min Fader, som han i en tidligere Periode, som Student her i Kjøbenhavn, havde været sammen med, fordi, som han sagde, min Fader var den Første, der havde givet ham Ideen til at lægge sig efter Mnemoteknik, som nu var bleven hans Erhverv. Jeg erindrer selv fra min Barndom og Ungdom, at min Fader morede sig selv og os Andre ved undertiden at gjøre mnemotekniske Kunster. Ved at komme nærmere i Samtale med denne Otto erfarede han, hvilken besynderlig Skjæbne, denne havde havt, en Skjæbne, der var ret betegnende for den Tid. Som ung Student var Otto gaaet til Kiel for at studere ved det der-værende Universitet. Da Gjæringen imellem Dansk

og Tydsk allerede i Trediverne udviklede sig her, havde han flere Gange duelleret med andre Studenter. Tilsidst havde han udfordret en tydsk Student paa Pistoler og saaret ham. De bleve begge arresterede, men det lykkedes Otto at undfly, og han flygtede til England, hvor han af Grunde, som han ikke kunde angive, levede i nogen Tid under Navnet Reventlow: rimeligvis er han paa en eller anden, ikke ganske lovlig Maade kommen i Besiddelse af et Pas, der lød paa dette Navn. Senere rejste han til Tydskland under samme Navn, men her voldte dette ham bestandig mange Vanskeligheder. De danske Gesandter forfulgte ham overalt, og i en By, hvor den danske Minister selv hed Reventlow, fik han Tilhold om at forlade Landet inden 24 Timer. Saaledes havde han flakket om i 15 Aar uden at turde vende tilbage til Danmark, medens den Student, som han havde duelleret med, og som var bleven arresteret, allerede for længe siden var bleven frigiven ved Chr. d. Ottendes Thronbestigelse.

En anden tvivlsom Existents, som jeg mindes fra denne Tid, var en Franskmand M. *St.-Félix*. Han kom hertil fra Rusland og blev af den herværende russiske Minister anbefalet til min Fader med Bøn om at hjælpe til at forskaffe ham og Datteren nogle Informationer i Fransk. Det lykkedes, og i et halvt Aars Tid ernærede han og den voxne Datter Familien, som foruden disse to bestod af Moderen og to ganske smaa Piger. Saa døde Moderen ganske pludselig, og kort Tid efter forsvandt Hr. *St.-Félix*, og man hørte aldrig senere Noget til ham. Nu stod den voxne, **men** endnu

ganske unge Datter alene her i den fremmede By, men ved min Faders Hjælp og en stor og udholdende Energi lykkedes det hende, ikke alene selv at opholde Livet, men ogsaa at opdrage sine to smaa Søskende. Man antog, at Faderen under et andet Navn levede i Frankrig og maaske tidligere havde været gift der. Han havde levet en Række af Aar i Rusland, hvor han havde haft et Embede.

En ret mærkelig Personlighed maa jeg her omtale; det var Islænderen *Grímur Thomsen*. Han havde gjort min Faders Bekjendtskab derved, at han studerede moderne Sprog. Efter et Ophold i England, under hvilket han havde haft Lejlighed til at gjøre den danske Regjering nogle Tjenester, fik han en Ansættelse i Udenrigsministeriet. Han var en besynderlig Blanding af en islandsk Bondesøn og en Diplomat. En Søndag, da han spiste til Middag hos os, kom der en stegt Edderfugl paa Bordet. Da han hørte, hvad det var, sprang han indigneret op og erklærede strax, at det spiste han ikke. Mine Forældre bleve naturligvis yderlig forbavsede, men, da han var kommen til Ro, forklarede han, at han ikke kunde spise en Edderfugl, der for ham som Islænder var en hellig Fugl. Efter at han i en Del Aar havde gjort Tjeneste i Udenrigsministeriet, tog han sin Afsked i 1866, og nu fik da den islandske Natur Overhaand: han rejste hjem til Island, hvor han levede fuldstændig som Bonde. Da en Søofficer, som her i Kjøbenhavn havde været en Omgangsven af ham, med et Orlogsskib kom til Reykjavik, fik han Lyst til at besøge sin gamle Ven og

tog ud til hans Gaard, der laa i ringe Afstand derfra. Da han kom ud og spurgte efter Grímur Thomsen, sagde en Karl, som han traf paa, at han sov til Middag, men nu skulde han hente ham. Lidt efter kom en Mand kravlende ned ad en Stige fra et Høloft, med en islandsk Nattrøje paa, en ulden Hue paa Hovedet og helt bedækket med Høtotter. Det var den samme Grímur Thomsen, som han sidst havde set i en elegant sort Kjole, bedækket med mange Ordener, hvidt Halstørklæde og elegante Handsker.

Advokat *Salicath* var en underholdende og vittig Mand. Hans Kone, der vistnok var meget svag, gik kun sjældent ud, men han kom af og til i vort Hus. Ved min Konfirmation forærede han mig en meget smukt indlagt Lineal, hvortil han skrev følgende Vers:

Er Christendom Preservativ
Mod alle Streger dumme,
Er Linealen Korrektiv
Mod alle Streger krumme.

Imellem Begge, respectiv
Som mellem Ret og Lige,
Et Nexus findes, relativ
Til Himmeriges Rige:

Did fører det Locomotiv,
Os Christus gav til Eje,
Men dog kun med det Adjectiv:
»Gaa blot paa lige Veye.«

En Mand, som vel ikke egentlig kom i Huset hos os, men som dog ikke saa sjældent i forskjellige Anliggender kom hos min Fader, var Major *de Meza*.

I sin langskjødede Officersfrakke, med sin aparte, af ham selv konstruerede Hue paa Hovedet og sine hvide Glacéhandsker paa, gjorde han nærmest Indtryk af en petit-maître, og var vel dertil et Stykke af en Jean de France. En Dag — jeg tror, der var Vædeløb paa Fælleden, — saae vi ham komme ridende forbi i sit sædvanlige aparte Kostume og efterfulgt af en Rideknægt med et bredt, gult Læderbælte om Livet og gulkravede Støvler. Vi kaldte min Fader til Vin-duet, for at han skulde se ham, og, da han kom derhen, sagde han: »Aa, han er dog ikke Andet end en Abekat!« — men, da han faa Aar efter i 1848 i den samme Dragt, med de hvide Glacéhandsker paa, som en Helt holdt i den tætteste Kugleregning, var der intet Menneske, der mere faldt paa at sige om ham, at han var en Abekat!

Af Familier, som i disse Aar omgikkes vor, skal jeg endnu kun nævne Professor *Eschricht* og Kone, Lægen, Etatsraad *Hansen*, som jeg allerede har omtalt, Mæglerne *Heckscher* med deres Koner, Familien *Frisch* og endelig Kommandør *Paludan*.

Daniel Frederik Eschricht var født samme Aar som min Fader; han havde gaaet i Metropolitanskolen sammen med ham, men var først bleven Student et Par Aar senere. De vare dus fra deres Ungdom, men, naar de havde sluttet sig nærmere til hinanden, veed jeg ikke. *Eschricht* er jo noksom bekjendt for de populær-videnskabelige Afhandlinger, hvormed han har beriget vor Literatur. Det var vistnok denne Evne

til at popularisere Videnskaben, der gjorde ham til en saa behagelig Mand i det selskabelige Liv, som han var; idetmindste mindes jeg endnu med Glæde, med hvilken Opmærksomhed jeg lyttede til hans Tale, hvad enten den drejede sig om »Caspar Hauser« eller om hans kjære Hvaler, som han saa gjerne talte om. Hans Hustru, en Frøken Petit, var tydsk af Fødsel og talte med stærk Accent. De havde ingen Børn og førte et meget selskabeligt Hus. Det var altid en Fornøjelse for mine Forældre at komme i deres Selskaber.

Kommandør *Paludan* var efter Admiral Wulff bleven Chef for Søkadetakademiet. Han havde en Tvillingbroder, der, ligesom han, var Søofficer og paa den Tid Kommandør i Søetaten. Disse to Brødre vare gifte med to Søstre; ingen af dem havde Børn, men hver af dem havde en Adoptivdatter, hvilke to Døttre ogsaa vare Søstre. Da *Paludan* var gaaet af som Chef for Søkadetakademiet, boede disse to Familier paa Østerbro i samme Hus, den ene i Stuen, den anden paa første Sal. Det er jo ikke unaturligt, at disse to Brødre, der havde fulgt hinanden i alle Forhold gjennem hele Livet, maatte være knyttede til hinanden med et inderligere Baand, end det i Almindelighed er Tilfældet mellem Brødre, og, naar jeg nævner det her, er det kun for maaske derved nærmere at oplyse følgende lille Episode:

Den 5te April 1849 spillede min Fader Kort med Kommandør *Paludan*; hans Broder laa den Gang som Øverstkommanderende over den danske Flaade ved Slesvigs Kyst. Under Spillet sagde *Paludan*, at

han ikke kunde lade være med at tænke paa sin Broder. Han kom gjentagne Gange med saadanne Yttringer som: »Den Paalandsvind, den Paalandsvind!« — »Bare der dog ikke er tilstødt min Broder Noget!« Han var adspredt under Spillet, og blev tilsidst saa nervøs, at det maatte afbrydes. Samme Aften sprang Linieskibet Chr. d. 8. i Luften i Eckernførdefjord, og det er vitterligt, at Kommandør Paludan Intet vidste om den Ordre, hans Broder havde faaet til at forsøge en Landgang paa Slesvigs Kyst for at falde Fjenden i Ryggen.

I vore Dage, hvor Suggestion og Spørgsmaalet om en aandelig Forbindelse imellem to Personer, der i legemlig Henseende ere langt fra hinanden, spiller saa stor en Rolle, forekommer det mig, at dette lille Træk har nogen Interesse. At min Fader, ligesom mange af hans Samtidige, troede paa den Slags Ting, var vel for en Del en Paavirkning fra den Romantikens Tidsalder, hvori de havde levet i deres Ungdom, og jeg har flere Gange hørt min Fader anføre denne lille Historie, naar der var Tale om, at »der er flere Ting imellem Himmel og Jord, end vor Visdom drømmer om.«

Imod Slutningen af min Moders Levetid kom mine Forældre af og til sammen med *H. P. Holst* og hans Kone. Min Moder holdt meget af Fru Holst, og det var vistnok det, der dengang knyttede de to Familier sammen. Efter min Moders Død løsnedes Forbindelsen efterhaanden, og min Fader og Holst saaes kun sjældent. De Kredse, hvori Holst bevægede sig,

Skydebanen og lignende, tiltalte ikke min Fader, mindst i hans senere Aar.

I Efteraaret 1850 begyndte jeg at gaa til Præsten hos *Caspar Johannes Boye*, der dengang var Præst ved Garnisons Kirke. Dette var Anledningen til, at han et Par Gange spiste til Middag hos os; men dette Bekjendskab blev desværre kun af kort Varighed, da min Moder døde Aaret efter min Konfirmation og Pastor Boye i 1853 af Cholera. Boye staar for mig som en Type paa en Præst; han havde et smukt, ædelt og alvorligt Ansigt, og der var i hans Tale, saavel i det daglige Liv som paa Prædikestolen, en Værdighed, hvortil maaske hans norske Accent bidrog noget. I sin Prædiken var han lige langt fra den Plathed i Udtrykket, som findes hos mange Nutidspræster, og fra al opstyltet Pathos.

Inden jeg afslutter denne Række af Minder om Personer, som jeg i disse Aar har set i mine Forældres Hus, skylder jeg endnu at nævne de Medlemmer af min Familie, saavel paa fædrene som paa mødrene Side, som den Gang endnu levede.

Allerførst begge mine Bedstemødre; min Faders Moder døde 1847, min Moders først i Treserne, begge 83 Aar gamle. Af denne Generation var naturligvis for Resten de fleste døde, men jeg mindes dog endnu en Broder til min Faders Moder. Min Fader har omtalt ham i sine »Meddelelser« som den, der særlig havde vakt hans Interesse for Sprog. Han holdt meget af min Fader og var paa

en vis Maade stolt af, at hans forrige Elev havde bragt det saa vidt i sproglig Retning, som han havde. Jeg mindes ham som en gammel Mand med en Profil, der gav Anledning til, at han spøgende blev kaldt »Onkel Hest«; men det Mærkeligste ved ham var dog Noget, som har præget sig uudslettelig i min Hukommelse: han gik med Nakkekam ligesom en Dame. Dermed forholdt det sig saaledes: i sin Ungdom havde han gaaet med Pisk og havde vel sagtens bevaret den, saalænge det nogenlunde kunde lade sig gjøre; men, da det ikke kunde gaa an mere, nænnede han ikke at skære Pisken af, men nøjedes med at rede det lange Haar op i Nakken og sætte det fast med en Kam.

Min Fader havde kun en eneste Søster, der levede sammen med min Bedstemoder til dennes Død. Det var hende, der efter min Moders Død kom i Huset hos os og styrede vort Hus, saalænge min Fader levede.

Min Moder havde to Søstre, af hvilke den ældste levede sammen med sin Moder, medens den yngste, som jeg har omtalt, blev gift med Godsejer Holm. Hun havde endvidere fire Brødre, af hvilke den ældste var gift med en Datter af den Pastor Ibsen, der var en Ungdomsven af min Fader, og som jeg allerede har nævnet. Den næstældste var ansat som Ammanuensis paa det store kongelige Bibliothek. Han var bekjendt som et vittigt Hoved og spillede en vis Rolle i Studenterforeningen, men døde allerede 1848. Den tredje Broder var Landmand og ejede Højagergaard

ved Slangerup, og den fjerde, den yngste, boede sammen med sin Moder og sin Søster.

Saa havde naturligvis endnu baade min Fader og min Moder flere Fætttere og Kusiner, som alle mere eller mindre til forskjellige Tider besøgte os.

Min Fader havde nogle Fætttere, Brødrene *Simonsen*, af hvilke de tre af og til kom hos os. De kaldtes af deres Neveuer og Niecer: »Onkel Store, Onkel Lille og Onkel Mester.« Deres Søster var gift med General Kirchhoff. Det var især »Onkel Lille«, der kom i vort Hus. Min Fader har omtalt ham flere Gange i sine »Meddelelser«. Han var et godt Hoved og desuden i høj Grad i Besiddelse af, hvad man kalder Mutterwitz. Han var stærkt kopparret, men maa have haft en vis Lighed med min Fader; idetmindste blev der fortalt følgende Historie, som tyder paa, at man dog kunde tage fejl af dem.

En tydsk Skorstensfejermester havde Noget at tale med min Fader om og vilde i den Anledning gaa ind ad Porten i Bredgade, hvor vi boede. I det samme kom *Simonsen* ud af den, og Skorstensfejeren henvendte sig til ham i den Tro, at det var min Fader, han havde for sig; men pludselig afbrød han sig selv med de Ord: »Men De er ja kopp-arrig!«

I Anledning af denne »Kopp-Arrighed«, som Skorstensfejeren kaldte det, maa jeg endnu fortælle Følgende:

Simonsen skulde males, og paa Vejen hen til Porttætmaleren mødte han *Phister*, som spurgte ham, hvor han skulde hen. »Jeg skal hen og males!« svarede

Simonsen. »Skal du males?« sagde Phister, »saa maa du da kittes først!«

Ogsaa min Moder havde Slægtninge, som vi kom sammen med. Paa hendes Faders Side levede endnu hendes Farbroder, som havde en Søn, Grosserer *Arnold Philipsen*, og tre Døttre, af hvilke de to vare gifte ude i Provindserne, medens den tredje var gift med Kammerraad *Rist*. Paa sin Moders Side havde hun en Tante, Fru *David*, som med sine Døttre boede i Slagelse. En af disse hendes Kusiner var gift med Apotheker *Foersom* i Slagelse, en anden med Kammerraad *Hagen* til Knudstrupgaard.

Af disse Slægtninge havde vi mere eller mindre hyppigt Besøg, naar de vare her i Byen.

II.

Da jeg begyndte Nedskrivningen af det Foranstaaende, anede jeg ikke, at der skulde fremstille sig en saa lang Række Skikkelser for min Erindring; men de kom en for en, den ene efter den anden: een Skikkelse drog bestandig en ny efter sig, og dog har jeg langtfra omtalt alle dem, som jeg kunde have nævnt. Der er nemlig en hel Række Personer, som vel stod i Forbindelse med mine Forældre i dette Tidsrum, men som dog snarere høre hen til Aarene mellem 1852 og 1870.

Inden jeg imidlertid gaar over til at omtale dette Tidsrum, maa jeg dog med nogle Ord nævne et og andet Forhold, særlig vedrørende min Fader, som ligger udenfor det selskabelige Liv i Hjemmet.

I disse Aar fortsatte min Fader sin Virksomhed som Professor ved Universitet i fransk og tysk Sprog og Litteratur. Hvert Semester holdt han Forelæsninger og Øvelser, og her passiarede han med sine Kolleger, af hvilke han naturligvis stod nogle nærmere end andre.

Blandt dem, som stod ham nærmere, og som jeg

alle ved en eller anden Lejlighed har set i vort Hjem, mindes jeg, foruden Fysiologen *Eschricht*, som jeg allerede har nævnt, Historikeren *Velschou*, Theologerne *Engelstoft* og *F. C. Scharling*. Hvem han særlig glædede sig ved at faa sig en Passiar med, var gamle *Sibbern*. Min Fader beundrede hans elskværdige og humane Sind, men kunde ogsaa ofte fortælle om hans mange Snurrigheder.

Ved en Universitetsfest holdt min Fader Festtalen paa Latin. Det morede ham i Grunden at tale Latin, og det smigrede ham, at *Madvig* efter Talen komplimenterede ham for hans Sprog, som »vel ikke var ciceroniansk«, men dog havde et vist Sving, som man ikke hørte hos de andre Professorer: det laa naturligvis i, at han med saa stor Lethed bevægede sig i de moderne romanske Sprog. Et Par andre Lejligheder, hvor han fik Anledning til at vise den samme Færdighed, var ved *Grímur Thomsens* og *Fistaines* Doktor-disputatser, hvor han opponerede *ex officio*.

Da han var ret praktisk, blev han hyppigt valgt til at forestaa Arrangementet af Universitetets Fester, og ved flere Sørgefester maatte han fungere som Marskal.

Ved Siden af sin Virksomhed ved Universitetet fortsatte min Fader sin Virksomhed som Lærer ved Søkadetakademiet under de efter *Sneedorff* følgende Chefer: *Wulff*, *Paludan* og Flere. Hver Dag efter Middagsbordet gik han paa Akademiet, og een Gang om Maaneden kom *Korpsets Tambur* med en stor Protokol, hvori han kvitterede for sin Gage. Denne

Tambur var en halvgammel Mand med en høj, sort Filthat og en kort Trøje med blanke Knapper, saaledes som Nyboders Folk saae ud dengang. Han hed Niels Flügenring, — men Kadetterne kaldte ham: »Niels Fly'omkring«.

Blandt hans Kolleger paa Akademiet holdt han meget af *Fries*, der ogsaa var Lærer i Fransk, og han kom ofte og besøgte min Fader Søndag Formiddag; men særlig sluttede han sig dog til *Rosing*, den Gang Kammerraad, senere Etatsraad; han var en Søn af Skuespilleren Rosing og Fader til Overlærer i Sorø, Digteren Michael Rosing.

Mange vare de Historier, som min Fader kunde fortælle om Kadetternes Spilopper i tidligere Tider.

I Sneedorffs Tid, da idetmindste en Del af Kadetterne boede paa Akademiet, frøs de paa deres Værelse. De fik nu fat paa en Nøgle, som passede til Brændekjælderens, og skiftedes til at hente Brænde sent om Aftenen. Sneedorff fik det at vide og stillede sig paa Lur i Kjælderens. Nu kom den Kadet, som skulde stjæle Brænde. »Hvem er De?« spurgte Sneedorff. Intet Svar. Nu slog Sneedorff med den store Nøgle, som han havde i Haanden, Kadetten et Slag i Panden og sagde: »Nu skal jeg nok kjende Dem i Morgen ved Paraden!« — Da Kadetten kom op paa Sovesalen, gik han rundt ved alle Sengene og slog Kammeraterne i Panden med sin Nøgle, uden at nogen gjorde Indsigelse, da han fortalte dem Grunden. Da Sneedorff den næste Dag mødte ved Paraden, havde alle Kadetterne Mærker i Panden!

Der havde i tidligere Tid været en gammel Geografilærer, som Kadetterne drev mange Løjer med. Han hed Thoring. Nu tegnede nogle af Kadetterne paa deres Landkort, ude i det stille Hav, en lille Ø og skrev Navnet »Gniroht« (Thoring, læst bagvendt) ved den. Da nu Hr. Thoring kom ind i Klassen, sagde en af Kadetterne: »Hr. Thoring, kjender De en Ø, som hedder Gniroht?« — »Nej, den kjender jeg ikke«, svarede han. — »Jo«, raabte saa en anden Kadet, »den staar paa mit Kort!« — »Ogsaa paa mit!« sagde en tredje. Nu maatte Hr. Thoring, der var meget nærsynet, indrømme Øens Tilværelse.

Min Fader holdt meget af sine Kadetter og stod i venskabeligt Forhold til mange ældre Elever fra Akademiet.

Han gav ogsaa i disse Aar ikke faa private Informationer.

I Aaret 1845 blev min Fader valgt til Formand i Bestyrelsen for »Samfundet til den danske Litteraturs Fremme.« Herved kom han i Berøring med alle de Mænd, som i de Aar arbejdede for »Samfundet«.

I mange Aar havde han saaledes Konferencer med *Svend Grundtvig* og *Overskou*, selv længe før *Kæmpeviserne* og *Theaterhistorien* udkom. At *Overskou* satte stor Pris paa den Støtte, han i disse Aar fik hos min Fader som Formand for »Samfundet«, ses af de Ord, han skrev i det Exemplar af sin »Haandbog«, som han sendte min Fader:

Til

Hr. Professor Abrahams, R. af D., Dbgm.,
R. af Æreslegionen,

den Mand, der ivrigt, varigst og virksomst har
staaet mig bi under Udarbeidelsen af de hidtil
udkomne 5 Bind af det Værk, hvortil denne
Haandbog er et Supplement.

Med Høiagtelse og varm Hengivenhed
Thomas Overskou.

Naar jeg nævner »Samfundet til den danske Litteratur Fremme«, kan jeg ikke undlade at omtale en Mand, som spillede en stor Rolle i dets Historie. Det var *I. Levin*. Denne Mand var min Fader til stor Plage. Selv udrettede Levin ikke store Ting. Derimod var han en skarp Kritiker overfor alle Andre. Han laa i stadig Strid med Samfundets Bestyrelse, og hans Opposition var ikke altid fri for at nærme sig til Chikane. Jeg mindes intet Menneske, der, som Levin, kunde sætte min Fader i ondt Humør. Dog kunde han ogsaa le deraf, og jeg husker, at han en Gang sagde: »Ethvert Dyr og enhver Plante har af Naturen faaet sit Snyltedy, som piner og plager det; saaledes har ogsaa »Samfundet« faaet Levin!«

Omtrent paa samme Tid, som min Fader blev Formand i »Samfundet«, blev han ogsaa Formand i »Kunstforeningen«. Deraf havde han megen Glæde. Han gik stadig til de ugentlige Sammenkomster og frydede sig ved at være sammen med Kunstnerne, skjøndt han ofte sagde, at de vare »rene Børn«.

Sekretær i Kunstforeningen var den Gang Assessor *Gottlieb Collin*, en Søn af den bekendte Gehejmeraad Jonas Collin. Det var en kvik lille Mand med et livligt Hoved, et godt Humør og megen Sands for Kunst. Strax fra Begyndelsen fik han og min Fader en hel Del at bestille sammen. Collin kom hyppigt hos os for at tale med min Fader; efterhaanden kom de hinanden nærmere, og der udviklede sig et Venskab mellem dem, som varede til min Faders Død. Min Fader holdt overordentlig meget af Collin, og det blev fra dennes Side gjengjældt med sand Trofasthed til det Sidste. Da min Fader i det sidste Aar af sit Liv var svag, sagde han undertiden: »Nu vil jeg have Ro, I maa ikke lade Nogen komme ind til mig — undtagen Collin naturligvis!«

I Fyrreerne begyndte min Fader at samle paa Autografer. Bestemt kunde han ikke sige Aaret, men han sagde, at det var i Tiden mellem Thorvaldsens Død og Krigens Udbrud 1848. Efter Thorvaldsens Død maatte det være; thi ellers vilde han med Lethed have kunnet skaffe sig hans Haandskrift, og før Krigen maatte det være, da det var *Francke*, der havde givet Anledning dertil, og han stak af fra Kjøbenhavn inden Krigens Udbrud. Denne *Francke* var ansat i det tyske Cancelli, var en ivrig Slesvigholstener og blev strax efter Oprørets Udbrud ansat i Oprørsregjeringen. At han gav Anledning til Autografsamlingen gik til paa følgende Maade:

En Dag sad min Fader og gjennemsaa nogle

gamle Breve og Papirer, da Francke kom til ham forat tale med ham; han spurgte nu min Fader, om han samlede paa Autografer og tilbød, i saa Tilfælde, at sende ham nogle, som han havde hjemme. Tanken slog ned i min Fader, og fra det Øjeblik begyndte han sin Autografsamling, som for ham, i hans ledige Timer, blev en kjær Beskjæftigelse for Resten af hans Liv. Samlingen havde ved hans Død opnaaet en meget betydelig Størrelse, og den danske Afdeling opbevares nu paa det store kongelige Bibliothek.

Af positive Fakta skal jeg endnu kun anføre, at han 1845 blev Ridder af Danebrog paa Dronning Caroline Amalies Fødselsdag; 1849 blev han Danebrogsmand paa Indstilling af Udenrigsministeren for den Uegennyttighed, hvormed han havde arbejdet for Udenrigsministeriet. (Samme Dag, som han blev Danebrogsmand, blev Bournonville Ridder, af samme Grund.)

Forresten gav min Fader sig aldrig af med Politik og traadte aldrig politisk op. Han var en varm Fædrelandsven og fulgte de nye Frihedsbevægelser med levende Interesse, om end maaske undertiden med et lille konservativt Forbehold.

At min Fader, der havde bevæget sig i saa mange forskellige Kredse, ikke efter sit Giftermaal kunde vedligeholde Omgang med dem alle, er jo en Selvfølge. I nogle Kredse indførte han min Moder, med andre hørte Forbindelsen op. Men der gaves dog nogle, i hvilke han vedblev at komme, uden at min Moder fulgte med. Det var for det første Hoffet med hvad dertil hørte,

Théâtre particulier
de S. A. R. Msgr. le prince Ferdinand.

**La représentation du Dimanche 18 février
commencera par :**

LE VOYAGE À DIEPPE,

comédie en trois actes par M. M. **Waflard** et **Fulgence**.

Personnages :

M. D'Herbelin, ancien marchand . .	Mr. Abrahams.
M ^{me} D'Herbelin	Mdms. Wansele.
Isaure, leur fille	Mdms. Scholten.
M. Dumontel, ami de D'Herbelin .	Msgr. le prince Bentheim.
— D'Hérigny	camara- Mr. Bulow.
— Monbray, jeune peintre	des de Mr. Steen Bille.
— Lambert, agent de change	collège Mr. Tunckll.
M ^{me} Lambert	Mdms. Lövenskiold.
— Félicité, servante de M. D'Herbelin	Mdms. Gerschau.
— Dupré, domestique de D'Hérigny	Msgr. le prince Christian de Glucksburg.

La scène se passe à Paris — le premier acte sur le Boulevard de l'hôpital, à côté du jardin des plantes et les deux derniers au Marais, rue Charlot No 17.

On terminera par :

ÊTRE AIMÉ OU MOURIR,

comédie-vaudeville en un acte par M. M. **Scribe** et **Dumanoir**.

Personnages :

Bonnivet, notaire de Paris	Mr. Abrahams.
Clotilde, sa femme	Mdms. Wansele.
Sauvigny	Mr. Steen Bille.
Hortense de Varennes, jeune veuve . .	Mdms. Gerschau.
Fernand de Rancé, son frère	Mr. Bulow.

La scène se passe dans un hôtel garni à Rouen.

men dernæst var det ogsaa nogle fremmede Gesandters Huse. I sine »Meddelelser« har han talt om de franske Komedier, som spillede i disse Kredse, og det var da især ved saadanne Lejligheder, at man tyede til ham.

Dels som Kuriosum, dels for at vise, hvem de Personer vare, som deltog i disse Forestillinger, gjen-giver jeg paa foranstaaende Side en Plakat til en saadan Forestilling fra disse Aar. Af de her nævnte Personer besøgte *Tunckll*, der var russisk Konsul i Helsingør jævnlig min Fader, naar han kom til Byen. Alle ere de nu vistnok døde, undtagen daværende Prinds Christian, som nu sidder paa Danmarks Throne.

III.

Aret 1852 danner i min Erindring en Adskillelse mellem to Perioder i min Faders Liv og, som Følge deraf, ogsaa i Alt, hvad der vedrører vort Hjem. I Foraaret døde den daværende Notarius publicus, Gehejmelegationsraad Clausewitz. Min Fader søgte Embedet og fik det i Løbet af Sommeren. Altsaa maatte han tage sin Afsked fra Universitetet og Søkadetakademiet. Hans Indtægter bleve naturligvis derved betydelig større, end de havde været tidligere; men Glæden over derved at kunne gjøre min Moder Livet saa meget behageligere i hendes Svaghed, blev desværre kun kort, da hun allerede samme Aar bukkede under for sin Sygdom og døde den 26de Okt. Selv mindes jeg hende som den elskeligste Moder, gennem min Fader veed jeg, hvilken udmærket Hustru hun var for ham, og af mange Andre har jeg hørt, hvor indtagende hun havde været som ung Pige, og hvor elskværdig hun var som Værtinde. Mange vare de Vidnesbyrd om Deltagelse, min Fader i de Dage modtog. Min Faders Søster tog strax ved hendes Død i Huset hos os, hvor hun blev til min Faders Død 1870. Skjøndt

det vel aldrig er muligt at erstatte en Moder eller en Hustru i et Hus, kom min Tante det nær.

I den første Tid efter min Moders Død var der naturligvis stille i Huset, omend Besøget af En eller Anden af Familien eller af en eller anden god, gammel Ven kunde være min Fader til nogen Adspredelse.

Det er jo ganske naturligt, at, da der efterhaanden begyndte at røre sig noget mere Liv i Huset, havde denne mellemliggende Tid ikke været uden Indflydelse paa deres Besøg, hvoraf Kredsen tidligere bestod. Nogle faldt fra for aldrig senere at komme igjen, andre kom sjeldnere, vel sagtens fordi de ikke befandt sig saa vel under de nye Forhold som under de gamle. Saaledes kom H. C. Andersen ikke mere saa hyppigt, og hans Besøg døde tilsidst hen, da han gik mere op i den Melchior'ske Familiekreds. Ogsaa Saint-Aubain kom nu sjeldnere end, medens min Moder levede. Men det var, ligesom min Fader følte en Trang til at knytte Baandet mellem ham og hans Venner fra hans første Ungdom fastere. Det var Rektor *Borgen* og Kantor *Krøyer*, der kom og forkortede Aftenerne for ham. Men Kredsen udvidedes mere og mere, og Minderne om Studenterdagene, om Selskabet »Hebe«, som han har omtalt i sine »Meddelelser«, trak bestandig flere af disse Ungdomsvenner til Huset. Det er disse, jeg nu først skal omtale uden dog at fremføre dem i nogen bestemt Orden, men blot som de tilfældig fremstille sig for mine Tanker.

Med *Ludvig Böttcher* havde min Fader havt Omgang fra sin tidligste Ungdom. De havde begge været

Medstiftere af Selskabet »Hebe« i Aaret 1812, og senere havde de været sammen i Italien, hvor Bödcher, som bekendt, havde opholdt sig i 11 Aar og staaet i et saa nøje Forhold til Thorvaldsen. Her var altsaa Sammenknytningspunkter nok. Min Fader og han sagde naturligvis »du« til hinanden.

Han elskede sine Italienerne, som han jo havde levet saa længe sammen med, og han kunde fortælle om dem. Han fortalte tørt og roligt, med et lille lunt, satirisk Smil om Munden. Han kunde fremmane Billeder, der vare ligesaa levende og karakteristiske som dem, hans Roma-Ven, Ernst Meyer, har fremstillet paa Lærredet; men han kunde ogsaa fortælle dramatisk. Saaledes husker jeg, at han skildrede, hvorledes de romerske Bønder og Borgere, naar Paven, som de hadede, kørte forbi og uddelte sin Velsignelse, ligesom indaandede Luften, der udstrømmede fra Vognen og Hestene, og saa, naar han var kommen forbi, vrængede og truede ad ham og raabte: *Eh! bestia!* Naar han nu fortalte, hvorledes Romerne indaandede denne Velsignelse, saa lukkede han sin Mund op paa vid Gab og sagde: »Ah!« og ligesom skyllede Velsignelsen ind i Munden med Haanden. Og naar han saa viste, hvorledes de vrængede ad Paven, kunde han skære de mest komiske Ansigter.

Om den danske Prindsesse, Frederik den Syvendes Moder, som paa den Tid levede i Rom, kunde han fortælle mange morsomme Historier. Der er ingen Tvivl om, at Sønnen i Mangt og Meget maa have lignet sin Moder.

En Dag kom saaledes Bödtcher op for at hilse paa Prindsessen; der blev svaret, at hun var senge-
liggende, men han fik Lov til at komme ind til Sengen.
Hun fortalte ham nu, at hun var lam i hele Under-
kroppen og pegede paa et Par Krykker, som stod i
en Krog. Bödtcher beklagede det naturligvis, men to
Dage efter saae han hende spadsere paa Monte Pincio.

Da han skulde rejse hjem, gik han op til hende
for at tage Afsked. Hun sagde da til ham:

»Naar De nu kommer hjem, saa gaar De vel op
til den Gamle?« — hermed mente hun Frederik den
Sjette. Bödtcher svarede naturligvis: »Ja!« »Naar
De saa kommer derop,« vedblev hun, »saa vil han
spørge Dem, hvad det egentlig er, jeg fejler, og saa
skal De svare, at jeg har en Skavank i Modertrom-
peten!«

Et Par Gange har jeg besøgt Ludvig Bödtcher i
hans Hjem. Han havde et hyggeligt Værelse, hvor
Guitaren hang paa Væggen, og hvor der var fuldt af
Blomster i Vinduerne.

En Gang, da jeg kom, laa Guitaren paa Bordet
ved Siden af ham; han havde aabenbart lige spillet
paa den. Saa sagde han, at han vilde synge en lille
Sang for mig, og nu sang han med sin nydelige lille
Tenorstemme et Par smaa italienske Sange.

Mange Gange havde jeg set og hørt ham som
Satiriker og Humorist. I det Øjeblik følte jeg, at han
var Lyriker!

Just Matthias Thiele havde de samme Tilknytninger
til min Fader som Ludvig Bödtcher: Ungdomslivet,

Rom og Thorvaldsen. Vel havde de ikke været samtidig i Rom, men de havde set Rom i den samme Periode og under de samme Forhold. Ogsaa Weyse havde de begge kjendt, og til ham havde Thiele jo været særlig nøje knyttet. Naar han fortalte om Weyse, fik man det samme Indtryk af denne, som man faar ved at læse om den gamle Musiker i Ingemanns »Landsbybørnene«. Thiele var vistnok et meget religiøst Gemyt, men han har paa mig altid gjort et Indtryk, som jeg ikke kan frigjøre mig for, nemlig at han var meget overtroisk. Om det skulde staa i Forbindelse med »Folkesagnene«, veed jeg ikke; men den Drøm, som han omtaler i sine »Erindringer fra Bakkehuset«, og som jeg inden den Tid har hørt ham selv fortælle, fortalte han paa en saadan Maade, at man maatte tro, at han selv antog den for en Slags Aabenbaring. Det var en Drøm, hvori hele hans kommende Liv var blevet ham forudsagt, og Alt var virkelig gaaet til, som han havde set det i Drømme. Thiele var en elskværdig Mand, og man lyttede altid til med Fornøjelse, naar han fortalte: han havde jo set og oplevet Meget.

Som jeg har fortalt det i det Forord, som jeg skrev til min Faders »Meddelelser«, var det en Samtale mellem min Fader og Thiele, der gav Anledning til, at min Fader gav sit Minde til, at de maatte udgives.

Foruden Thiele og min Fader, var der endnu to Andre, som havde været med ved Stiftelsen af Selskabet »Hebe«, nemlig *Otto* og *Geelmuyden*.

Carl Otto var Professor i Pharmakologi og Medicina

forensis ved Universitetet. Han var et Menneske med megen Fantasi og Poesi, en fuldblods Romantiker. Ligesom Thiele staar for mig med en Baggrund af Folkesagn, saaledes staar Otto for mig med en anden Baggrund, nemlig Frimureriet. Han havde en høj Plads, saavidt jeg veed endog den højeste Stilling i Logen her i Kjøbenhavn, og ofte, naar han talte, især naar han blev begejstret, troede jeg at spore Noget, der laa bagved de Ord, han sagde, og som jeg ikke forstod, men som vistnok vilde være forstaaeligt for en Frimurer.

Geelmuyden havde i mange Aar været Skolelærer i Græse, en Landsby i Nærheden af Frederikssund. En Ungdomsven af ham, min Fader og hele deres Ungdomskreds, *Kopp*, var i en lang Række af Aar Præst ved den samme Kirke, ved hvilken *Geelmuyden* var Skolelærer. *Geelmuyden* tog sin Afsked i Treserne og levede derefter i Kjøbenhavn, og i den Tid kom han ret jævnlgt til min Fader. *Geelmuyden* var en lille, tyk, bredskuldret Mand med et jovialt Ansigt og et gemytligt Væsen. I Grunden maatte man undres over, at han, der i saa mange Aar havde tilbragt sin Tid med at læse med Bønderdrenge, ikke var bleven mere rustificeret, end han virkelig var. Han fortalte, at, medens han nok kunde faa Bønderbørnene til at udtale de enkelte Bogstaver rigtigt, kunde han aldrig faa dem til at udtale hele Ordet rigtigt. Børnene sagde saaledes: »s-n-a-r-t siger snart«. Det var ikke muligt at faa dem til at sige: snart!

En Mand, som ogsaa havde været Medlem af

Selskabet »Hebe«, var *Theodor Schorn*. Han levede som Litterat her i Kjøbenhavn og har gjort sig bekendt ved en Række gode og smagfulde Oversættelser fra fremmede Sprog. Han var endnu paa sine gamle Dage en meget smuk Mand og dertil af et ridderligt Galanteri. Hvert Aar, paa min Tantes Fødselsdag, mødte han med en smuk Buket Blomster, hvad der i den Tid var noget ganske Andet end nutildags, hvor den store Luxus med Blomster har taget en saa umaadelig Overhaand. Elskværdig var han i høj Grad og glædede sig altid ved at blive bedt sammen med de gamle Venner.

Christian Winther og min Fader vare Studenter sammen fra 1815; de havde omgaaedes meget med hinanden i deres Ungdom, de havde sunget sammen og de vare »dus«. Han var nu gift med den Frøken Lythans, der tidligere havde været gift med Pastor Werliin. Medens hun var gift med Werliin, var hun, som jeg har omtalt, hyppigt kommen i mine Forældres Hus, medens min Moder levede. At der saa var en Følelse, der afholdt hende fra at komme i de samme Familier, hvor hun var kommen med sin første Mand, er jo ganske naturligt, og jeg tilskriver denne Følelse, at Winthers ikke omgikkes synderligt med mine Forældre, medens min Moder levede. Idetmindste mindes jeg ikke at have set ham i mine Forældres Hus i den Tid. Nu var min Moder død, og nu kom Winther en og anden Gang til min Fader. Men saa kom den for *Christian Winther* saa sørgelige Tid, da hans Syn bestandig blev svagere og svagere, og han tilsidst blev

næsten blind. I den Tid kom han næsten ingen Steder. Da min Fader vilde overtale ham til at tage Del i deres 50-aarige Studenterjubilæum, svarede han mismodig, at han jo ikke kunde være sammen med andre Mennesker, da han ikke kunde spise ordenligt, men sad og rodede i Maden. Det var i høj Grad karakteristisk for Christian Winther, der satte saa stor Pris paa den ydre Person og paa Formen. Da han imidlertid blev opereret og igjen begyndte at føle sig hjemme blandt andre Mennesker, kom han jævnlgt til min Fader og var altid glad ved at være sammen med de gamle Venner. Skjøndt han i saa mange Henseender havde ført et forholdsvis stille Liv, havde han dog aldrig Mangel paa Stof til at fortælle. Om sit Ophold i Strelitz som Prindsessens Lærer i Dansk fortalte han af og til. At han i den Tid nærrede et vist Sværmeri for Prindsessen, og at hun ogsaa syntes godt om ham, der dengang vistnok har været baade smuk og elegant, nærer jeg ingen Tvivl om, og at Frederik den Syvende af den Grund havde Noget imod ham, er nok ligesaa sikkert. Saameget er jo vist, at Christian Winther, en af vort Lands største Digtere, døde uden at være bleven Ridder af Danebrog. Der fortælles, at Frederik den Syvende gjentagne Gange skal have nægtet at underskrive hans Udnævnelse, og senere skal Winther selv have frabedt sig det.

Af og til spiste min Fader og jeg til Middag hos Chr. Winther. Den første Gang, jeg modtog en saadan Indbydelse, stod der i hans Brev til mig: »De vil kun træffe et ganske ringe Folketal, men deriblandt en af

Deres ældste Venner«. Da jeg viste min Fader Brevet, fortalte han mig, at han ogsaa havde faaet en Indbydelse; det var altsaa ham, der var ment med min »ældste Ven«. Ogsaa efter min Faders Død kom jeg, og senere ogsaa min Hustru, ikke saa sjældent i Chr. Winthers Hus.

Ernst Kröyer var en Ven af min Fader fra deres tidligste Ungdom. De vare blevne Studenter sammen i 1815; de havde sunget Kvartet sammen med C. N. Rosenkilde og Chr. Winther; de vare komne sammen i »Brevduen«s Tid hos C. N. Rosenkilde, hvor Kröyer var en stadig Gjæst og intim Ven af Huset.

Kröyer kom i den Tid hver Dag hos Rosenkildes og var »dus« med Rosenkildes Svigermoder. Skjøndt han var et ganske ungt Menneske og hun en gammel Kone, kaldte han hende ved hendes Fornavn: Maren. Den Slags Løjer morede naturligvis Rosenkilde! En Dag kom der et Bud til Rosenkildes med en Pakke fra Kröyer. Da man aabnede den, fandt man ikke Andet i den end en gammel Frakke. Da nu Kröyer kom der om Aftenen, spurgte de ham, hvad de skulde med den gamle Frakke, hvortil Kröyer svarede, at, da han dog altid var hos dem, syntes han ogsaa, at det var bedst, at hans gamle Frakke hang der. Kröyer var Musiker, og han vil altid bevares i Erindringen som den, der har komponeret Melodien til »Der er et yndigt Land«. Han havde tidligere givet Undervisning i Musik, men var nu Hofkantor ved Slotskirken. Han var stadig kommen i mine Forældres Hus lige fra deres Giftermaal, men i denne Tid blev

han en hyppigere Gjæst. I de senere Aar af min Faders Levetid kom han næsten hver Søndag og spiste til Middag. »Kommer her Nogen til Middag?« kunde vi spørge min Tante — »Ingen Andre end Kröyer!« svarede hun.

Vi kaldte ham »Kryddermand«. Hvorfra han havde faaet dette Navn, veed jeg ikke; men jeg tror, at det var et Navn, som min Fader sagde, at han havde havt fra tidligere Tid. Han var en lille Mand med et glatraget Ansigt og et sarkastisk, lidt bittersødt Smil om Munden. Han var meget pertentlig, altid meget sirlig klædt og havde nogle smaa Bevægelser med de flade Hænder, som om han bestandig børstede Støv af foran paa sin Frakke.

Medens *Rosenkilde* levede, spillede han, Kröyer og min Fader af og til l'Hombre sammen. Fjerde Mand var undertiden min Onkel, Grosserer Philipsen, og, en enkelt Gang, Overlærer Krebs ved Metropolitan-skolen. Naar der ingen fjerde Mand var, sagde min Fader: »Vil I tage til Takke med en af mine Dreng?« Og saaledes kom jeg til at spille l'Hombre med gamle Rosenkilde. Hvor var det dog fornøjeligt at sidde saaledes og betragte den Gamle! Nu tog han sine Kort op, saa kløede han sig bag Øret og udstødte et langtrukket: »Ja-ah!«, men, medens han sagde det, undergik hans Ansigt en hel Række Omskiftelser fra den ene Sindsstemning til den anden: »Mon det kan spilles? — Næ! — Jo, naar den kommer med! — Nej, det gaar dog ikke!« Han havde baade paa Scenen og i Livet en mærkværdig Evne til at forandre sit

Ansigtstudtryk. Jeg tænker her paa noget Andet end den Evne, som mange Skuespillere have til at forandre deres Ansigtstræk. Hos Rosenkilde laa det i hans spillende, elskværdige, godmodige Øjne. Saa gik saadan en Aften med vaxlende Spil, Passiar og Smaahistorier. Og saa havde han saa mange morsomme Smaaudtryk! Naar det trak op til, at han kunde gjøre sin Modspiller Bête, sagde han: »Nu tror jeg, at Thevandet begynder at koge!« og, naar han saa gjorde Bête, sagde han med en straalende Mine: »Der fik vi Hønen ind paa Fortouget!« Vittig var Rosenkilde ikke, i det mindste ikke i den Betydning, at han sagde, hvad man kalder Vittigheder; men han var usigelig morsom og kunde sige de pudsige Ting. Krøyer var derimod vittig og havde en egen Evne til at ægge Rosenkilde til at være morsom.

Allerede i mine Forældres første Ægteskabstid kom Rosenkilde i deres Hus, og der eksisterer et Brev fra ham til min Fader, hvori han gjør Undskyldninger for, at han ikke kan komme til ham den næste Dag til Frokost. Brevet ender med disse Ord: »at udvikle alle disse Grunde vilde blive for vidtløftigt, og saa maatte jeg desuden klæde mig nøgen af og det — — Din C. N. R.« Brevet findes i Autografsamlingen paa Bibliotheket.

Naar min Fader, i sin Egenskab af Notarius publicus, gik eller kjørte i Embedsforretninger, havde han jo altid to Vidner med sig. Disse to Vidner kaldte Rosenkilde for »Gifttænderne« og sagde, at, naar han havde dem med sig, turde han ikke nærme sig ham. Og, naar han mødte ham paa Gaden, stod

han virkelig stille for at spejde efter, om de var med eller ikke.

Baade min Fader og Kröyer overlevede Rosenkilde, og Kröyer overlevede endnu min Fader i adskillige Aar. Da jeg ved Kröyers Begravelse gik ud af Kirken, hvor der kun var et meget lille Følge samlet, traf jeg ved Udgangen William Oehlschläger og Adolph Rosenkilde. Vi fulgtes ned ad Gaden sammen og talte om, hvor megen Fornøjelse Kröyer havde gjort os i vore Forældres Huse. Vi vare enige om, at Komponisten af »Her under Nathimlens kølige Skygge«, »De første Prygl, vi i Skolen fik« og »Der er et yndigt Land« var gaaet altfor upaaagtet bort.

Til Kredsen af »Ungdomsvennerne« hørte ogsaa Rektorerne *Borgen* og *Thortsen*.

Borgen var Rektor ved Metropolanskolen og kom allerede i mine Forældres Hus, medens min Moder levede. Nu kom han imidlertid hyppigere. Min Fader har talt om ham i sine »Meddelelser«, og her kalder han ham »alle Aldres Ven«. Han var en elskværdig og dannet Mand, og min Fader var altid glad, naar han kom og passiarede med ham om Eftermiddagen.

C. A. Thortsen var Student fra 1817, altsaa to Aar efter min Fader, men de havde kjendt hinanden fra Ungdommen af, da min Fader havde været Klassekammerat med hans ældre Broder. Han havde været Rektor i Randers, men tog 1857 sin Afsked og flyttede til Kjøbenhavn. »Thortsens Metrik« og »Thortsens danske Litteraturhistorie« ere noksom bekjendte. Da han kom til Kjøbenhavn, søgte han strax min Fader,

blev hans Kollega i Samfundsraadet i »Samfundet til den danske Litteraturs Fremme« og blev snart en jævnlig Gjæst i vort Hus. Han var maaske den, der, næst efter Krøyer, kom hyppigst hos min Fader. Jeg mindes med Glæde de mange Timer, jeg har lyttet til deres Samtale; thi Thortsen var en dannet og meget kundskabsrig Mand og dertil modtagelig for Spøg og Løjer.

Denne Kreds af »de gamle Venner«, de Jævnaldrende, var egentlig den, hvori han befandt sig bedst, og det var virkelig ogsaa fornøjeligt, naar enten en enkelt af dem kom og passiarede, eller min Fader samlede flere af dem til en lille Middag. Min Fader var en fortræffelig Vært; ikke i den Forstand, at han nødede Folk til at spise eller bød dem Noget; thi det kunde han netop meget godt glemme — men han forstod at holde den almindelige Samtale vedlige og at opmuntre sine Gjæster. Naar han sagde nogle Ord ved Bordet, var det altid smagfuldt, aldrig for langt, aldrig udtværet, men altid med en net lille Pointe.

Mange saadanne Middage mindes jeg, baade for »Hebe«s Medlemmer alene og for en noget udvidet Kreds. Otto saae ogsaa »Hebe«s Medlemmer hos sig af og til, og han omtaler disse Sammenkomster i sin Selvbiografi, hvor han saa tilføjer, at ved Abrahams's Død ophørte de, ogsaa hos ham.

Men eet Selskab af denne Kreds maa jeg dog særligt omtale, nemlig Studenterjubilæet 1865. Allerede flere Aar i Forvejen havde det været paa Tale mellem

Studenterne fra 1815, at de burde højtidelig holde Jubilæet. Da det imidlertid kom til Stykket, var der Ingen, der vilde stille sig i Spidsen for en almindelig Indbydelse. Dengang var jo heller ikke Studenter-jubilæer saa almindelige, som de senere ere blevne. Dertil kom, at, jo mere man nærmede sig Dagen, desto flere faldt der bort af de eventuelle Deltagere. Saaledes døde et Aarstid i Forvejen Professor Lange, den bekendte pædagogiske Forfatter, som netop saa ofte havde talt med min Fader om denne Fest; Christian Winther var heller ikke til at formaa til at deltage. Saa besluttede min Fader sig da til selv at indbyde saa mange som han kunde faa opspurgt af Studenterne fra 15 til en Middag hos sig. At vi Sønner vare med ved Bordet, var jo naturligt, og derved kom jeg til at overvære denne Fest.

Deltagerne var naturligvis for det Første en Del af dem, som jeg i det Foregaaende har nævnt; dernæst nogle Andre her fra Byen, som ellers ikke kom i vort Hus, og deriblandt husker jeg En, som aabenbart ikke i mange Aar havde været i saa godt Selskab; men min Fader var glad over at have faaet ham med, da denne gamle Kammerat øjensynligt derved fik en Opmuntring for lang Tid; dernæst var der fra Provindserne Adskillige, som i den Anledning vare komne til Byen, saasom Pastor *Petri*, Etatsraad *Tutein* o. Fl. Saa havde min Fader ogsaa indbudt de to eneste dengang endnu levende Professorer af dem, som de havde hørt til Anden Examen, nemlig *Werlauff* og *Sibbern*.

Werlauff, der var født 1781, var altsaa dengang

84 Aar gammel, men han saae rigtignok ogsaa fuld-
stændig ud som en Mumie. Jeg husker, at, da jeg
engang talte med min Fader om Werlauffs høje Alder,
sagde han: »Ja, men tænk saa Ørum!« — det var den
gamle Universitetspedel — »han er saa gammel, at
han kan huske at have set Werlauff sidde med sin
Kjæreste paa Skjødet!« Da jeg sad der ved Bordet,
kunde jeg ikke lade være med at tænke paa det
Komiske i at forestille sig denne Mumie med en Kjæreste
paa Skjødet.

Sibbern var tre Aar yngre end Werlauff; men han
saae ikke nær saa oldingeagtig ud. Man havde Følelsen
af, at disse to Gamle betragtede de her forsamlede
Mænd, der dog havde naaet en ret moden Alder, som
rene Ynglinge.

Festen var i høj Grad vellykket; men det var jo
ogsaa, om ikke et udvalgt, saa dog et valgt Selskab.
Der var ikke udgaaet Indbydelse til alle Studenter
fra 1815. Jeg husker, at min Fader sagde om en Mand
i Provindserne: »Nej, ham gider jeg sgu ikke have
med!« At min Fader præsiderede ved Festen, var jo
omtrent en Selvfølge, da han var Vært. Der blev
holdt en stor Mængde Taler, hvoraf dog ingen har
fæstet sig varigt i min Erindring. Men, om jeg ogsaa
har glemt Indholdet af Talerne, saa er der en af de
Talende, som har gjort et saameget desto større Indtryk
paa mig. Det var *Tutein*.

Etatsraad, Godsejer *Tutein* til Marienborg paa
Møen havde i sine yngre Aar taget virksom Del i
Forhandlingerne i Stænderforsamlingen i Roskilde, hvor

han spillede en vis Rolle og var vel kjendt for sin Veltalenhed. Han var nu en Mand paa henved de halvfjerds, af et svagt og sygeligt Ydre, men med et Par spillende Øjne. Altsaa, Tutein slog paa sit Glas, rejste sig og begyndte at tale. Indholdet af hans Tale er efter de mange Aars Forløb gaaet mig af Glemme; men jeg glemmer aldrig det Indtryk, jeg fik, strax da han aabnede Munden. Det var et Organ, som jeg aldrig havde hørt Mage til, klart og velklingende som Musik; dertil kom nu en Fuldendthed i Formen, som gjorde, at man strax blev fængslet af hans Tale. Jeg husker endnu tydelig, med hvilken Interesse og Beundring, jeg lyttede dertil. Efter denne Fest kom Tutein aldrig til Byen uden at komme op og hilse paa min Fader, og det var mig altid en Fornøjelse, naar jeg da traf ham.

Blandt de mange Skaaler, der blev udbragt, var der naturligvis ogsaa en for de to tilstedeværende Professorer. Werlauff var vistnok ikke Taler, og det blev derfor Sibbern, der maatte takke. Sibbern sad nu imidlertid ikke, som andre Mennesker, paa den dertil indrettede nederste Del af Ryggen, men han sad paa selve Ryggen. Da han nu skulde til at tale, maa man ikke tro, at han enten rejste sig op eller slog paa sit Glas — nej, han blev ganske rolig liggende i den samme Stilling og gav sig til at tale med Nakken lænet mod Stolens Ryg og Ansigtet lige Vejret. Lyden af hans kraftige Stemme steg gennem hans store Mund op imod Loftet, ligesom Røgen fra et ildsprudende Bjerg. Da han begyndte at tale, var der en almindelig

Konversation, men, da man mærkede, at det var Meeningen, at han vilde sige Noget, blev der naturligvis strax stille, og man lyttede til den Gamles Tale.

Som jeg allerede har sagt, var denne Fest fuldtud vellykket, og i lang Tid efter var den Gjenstand for Omtale mellem dem, som havde været tilstede, og i vor Familie. Især blev der talt om de to gamle Professorer, som havde været saa flinke og saa elskværdige.

Min Fader havde altid sat stor Pris paa Sibbern, baade paa Grund af hans interessante Samtale og paa Grund af hans elskelige og humane Personlighed, der jo havde faaet et saa smukt Udtryk i hans »Gabrielis Breve«. Men ved Siden af Sibberns Elskværdighed, kan det jo ikke nægtes, at hans Person var meget aparte og tildels komisk. Han var høj og langbenet og havde dertil et Par Fødder af en aldeles umanerlig Størrelse; saa store, at min Fader en Gang i Hastværk, i Professorernes Aftrædelsesværelse paa Universitet, havde taget hans Galosker paa ovenpaa sine egne. Han havde smukke Øjne, men en klumpet Næse og en Mund, der nærmest lignede en Revne eller en Sprække; dertil en stærkt fremstaaende Hage. Han bar en Paryk, som var meget slet gjort, og et Par Flipper af den Slags, som man kaldte »Vatermördere«, imellem hvilke Hovedet sank langt ned. Dels paa Grund af hans Ydre, dels paa Grund af hans aparte Væsen kom han naturligvis til at høre til de Personer, om hvem man fortalte mange Anekdoter.

Der fortælles saaledes, at, da han en Sommeraften

spadserede paa Gaden i Kjøbenhavn og beundrede det dejlige Maaneskin, faldt det ham pludselig ind, at Frederiksborg Slot maatte tage sig prægtigt ud i Maaneskin. Han satte strax sin Plan i Værk og gik til Frederiksborg, men han havde ikke taget med i sin Beregning, at, da han kom dertil, stod Solen allerede højt paa Himlen.

Havde han i dette Tilfælde, paa sin Vandring til Frederiksborg, aldeles glemt den oprindelige Hensigt med sin Gang, saa viser følgende lille Historie, hvorledes han til andre Tider kunde holde skarpt paa sin Tankegang.

En Dag gik han med en Anden paa Gaden i meget dyb og alvorlig Samtale. Han sagde: »Naar vi nu gaa ud fra dette som Forudsætning — aa, undskyld! jeg skal et Øjeblik op og tale med min Skrædder! . . .« Han forlod nu Manden og kom tilbage ti Minutter efter; strax, da han igjen traf ham, fortsatte han: »saa kan der ingen Tvivl være om . . .«

Nysgjerrig var han ogsaa. En Dag, da han havde meget travlt, gav han Pigen den Besked, at, dersom der kom Nogen og spurgte efter ham, skulde hun svare, at han ikke var tilstede. Nu ringede det paa Døren, Pigen lukkede op og sagde sin Besked; men bag ved hende gik Døren op, og Sibberns store Hoved stak frem — han vilde dog nok høre, hvad der gik for sig.

Sine Ordener havde han liggende løse i Baglommen paa sin Kjøle. Naar han saa kom i Selskab, mente han, kunde han i Entréen undersøge, om Selskabet var stort og fornemt nok til, at han skulde tage dem paa.

I sine yngre Aar gik han lange Fodture. Naar han saa kom til en Kro, forlangte han to Snapse. Som naturligt er, bragte Pigen ham nu een Snapse først; men han sagde, at han havde forlangt to. Pigen mente, at han kunde drikke den ene først, men han blev ved sit. Altsaa bragte Pigen ham de to Snapse, og til hendes store Forbauselse hældte nu Sibbern begge Snapse ned i sine Støvleskafter! Det skulde være godt for Fødderne paa Fodture!

Om Sommeren boede Sibbern med sin Familie paa Landet ude i Lille-Værløse eller i Fiskebækshuset. Her gik han nu og passiarede med Bønderne. Engang spurgte en Bonde ham, hvad han egentlig var og, da han svarede, at han var Professor i Filosofi, vilde Bonden ogsaa have en Forklaring paa, hvad Filosofi da egentlig var. Sibbern gav ham nu en Forklaring, der havde til Følge, at Bonden sagde: »Naa, saa det er bare for at gaa saadan og tænke, at De faar alle de Penge! Ja, de er sgu nemt tjent!«

Disse Historier og mange flere kom nu op i den nærmeste Tid i Forbindelse med Reminiscentserne fra Studenterjubilæet.

Imidlertid var denne Kreds af de gamle Venner jo ikke de Eneste, som kom i Huset. I sin Egenskab af Formand i »Kunstforeningen« kom min Fader, som allerede fortalt, i Berøring med et stort Antal Kunstnere. Nu, da han havde Raad til det og tillige havde god Plads, følte han det som sin Pligt at samle en Del af disse hos sig. Han gjorde derfor flere

Aftenselskaber, hvortil han indbød et ikke ringe Antal Kunstnere. Blandt disse var der naturligvis adskillige, som aldrig kom til at staa Familien nærmere, men nogle af dem kom ogsaa ellers i Huset.

Blomstermaleren *I. L. Jensen* og hans Hustru, født Wisbye, havde, som omtalt, allerede medens min Moder levede staaet i venskabelig Forbindelse med mine Forældre, og Professor Jensen vedblev, efter hendes Død, jævnlig at komme hos min Fader. Dette skulde dog ikke vare længe, da han selv døde i Aaret 1856. Hvad der dannede et Forbindelsesled mellem de to Familier, var ogsaa Mindet om min Moders intime Veninde, *Laura Jensen*, som døde saa tidligt. Hun havde, som jeg tidligere har omtalt, været gift med Jensens Broder, Overlærer Jensen, og hendes yngste Datter var kommen i Huset hos sin Onkel, Maleren. Jensen var en elskværdig Mand og stod i Dannelse over en stor Del af sine samtidige Kunstfæller.

Om Marinemaler *Sørensen* har jeg allerede fortalt, hvorledes han var kommen i Berøring med mine Forældre.

Den Tids anden bekjendte Marinemaler, *Anton Melbye*, kom, da han var vendt tilbage fra Udlandet, hvor han havde tilbragt flere Aar, ogsaa i vort Hus. Han var en højst mærkelig Personlighed. Som han var genial i sin Kunst, var han ogsaa original i sit Væsen og hele Personlighed. Med sin blonde, opstrøgede Knebelsbart saae denne høje, kraftige, bredskuldrede Skikkelse godt ud. I hans Hjem, hvor jeg har besøgt ham, sad han ved sit Staffeli med en hvid

Flonels Frakke og hvide Flonels Benklæder paa og en rød Fez paa Hovedet. Naar han gjorde en Pause i sin Malen, kunde han tage sin Guitar frem, og saa spillede han, saa det var en sand Fornøjelse! Han var en fuldstændig Virtuoso paa Guitar. Han talte fremmede Sprog, især Fransk, med megen Færdighed og var i det Hele taget fuld af Talenter. Han havde set og oplevet Meget, og han forstod at fortælle derom. Men hans Fortællinger bare ikke altid Sandhedens Præg, og undertiden vidste man ikke, om han selv troede paa, hvad han sagde, eller om han mente, at Andre troede det. Jeg har saaledes hørt ham sige med største Alvor, da han talte om sit Ophold i Konstantinopel: »Og saa sad jeg og passiarede med Sultanen, og saa sagde han: Hør nu, Melbye, nu skal vi have os en Snaps og saa skal vi ned og se paa mit Harem!« At Sultanen hverken drikker Snaps eller inviterer fremmede Mandfolk til at se sit Harem, generede ham ikke!

Melbye malede meget hurtigt. En Dag kom en af hans Venner op til ham og spurgte, om han vilde gaa med i Theatret. »Ja,« svarede Melbye, »dersom du vil hente Billetterne.« — »Ja, men saa maler du mig et Maleri, medens jeg er borte!« Da han kom tilbage, havde Melbye malet et lille Marinebillede af Størrelse som en af den Tids Theaterbilletter — Vennen havde kun været tyve Minutter borte!

I disse Aftenselskaber kom ogsaa *Jerichau*. I Almindelighed var han temmelig taus og indesluttet, men en Gang imellem kunde han ligesom vaagne op, og

man anede da, at der under dette rolige Ydre kunde brænde en lidenskabelig Ild. Hans Kone, Fru *Elisabeth Jerichau-Baumann*, var ikke med i disse Herreselskaber, men hun kom ikke sjældent hos os med sin Mand. Større Modsætning end disse to Mennesker kan man ikke tænke sig. Medens han var rolig og ordknap, var hun meget bevægelig og meget talende, hvilket blev endnu mere fremtrædende ved hendes Sprog, der var den besynderligste Blanding af mange forskellige Tungemaal. Hun var baade smuk og livlig og dertil meget arbejdsom, medens han, naar det tunge Humør var over ham, ikke arbejdede det mindste. Hun elskede og beundrede »sin Adolph«, men man kunde mærke, at, naar disse Følelser bleve altfor stærke i Andres Nærværelse, pinte de ham. Fru Jerichau hørte, ligesom Melbye, til dem, der kunde male meget hurtigt. En Aften, da hun sad hjemme hos os, saae hun bestemt paa min Broder Fritz og sagde saa pludselig til min Fader: »Maa jeg male ham?« Den næste Formiddag blev Drengen sendt op til hende, og lidt efter at vi havde spist til Middag, kom han tilbage — hun havde malet et Profilportræt af ham i Legemsstørrelse, som lignede fortræffeligt.

F. L. Storch var i 1852 kommen til Kjøbenhavn efter et mange Aars Ophold i München. Ikke alene han, men ogsaa hans Kone og hans Børn, kom i vort Hus. Sønnen, der var Student fra München, blev immatrikuleret her ved Universitetet. Han er nu praktiserende Læge her i Byen. Den Gang spillede han kjønt paa Zither, et Instrument, som spilles meget

i Sydtydskland, men som vi, idetmindste den Gang, ikke kjendte noget til her.

Fr. Rohde var en ualmindelig elskværdig ung Mand; ham holdt min Fader særlig meget af. Flere Gange, naar min Fader gik lange Ture, saasom til Charlottenlund, var han med, og han dannede da et godt Mellemlid mellem min Fader og os Drengene. Mange Aar efter min Faders Død har jeg besøgt ham og fundet den samme Elskværdighed hos ham, som da han var ung.

David Monies havde kjendt min Moder, idetmindste havde han set hende flere Gange. Derfor valgte min Fader ham, da der blev Tale om at faa hendes Portræt malet efter hendes Død. Det maatte gjøres efter en Daguerrreotypi og saa forresten efter Hukommelsen. Da han havde arbejdet paa det i nogen Tid, bad han en Dag min Fader om at komme op i hans Atelier og se paa, hvad han havde gjort. Da min Fader havde betragtet Billedet i nogen Tid uden at kunne sige, hvad det var, der forekom ham at mangle, udbrød han pludselig: »Men De har jo givet hende blaa Øjne!« Hendes Øjnes Farve havde Monies nemlig ikke kunnet se paa Daguerrreotypien, og efter det Udtryk, som han kunde huske hos hende, havde han troet, at de vare blaa. Nu forandrede han, medens min Fader var der, Øjnenes Farve, og min Fader forsikkrede, at det i det Øjeblik var for ham, som om hun slog Øjnene op. Fuld Lighed kom der dog aldrig i Portrætet.

Liebert, der i flere Aar med megen Energi arbejdede paa Oprettelsen af en Pensionskasse for Kunstnere

og deres Efterladte, kom i den Anledning ofte og forhandlede med min Fader.

Af andre Kunstnere, som kom i min Faders Hus, skal jeg endnu nævne *Niels Simonsen*, *Kjærshou* og *Schleisner*. Endvidere hørte til denne Kreds ogsaa Arkitekten, Professor *Friis*, som jeg tidligere har omtalt.

Sammenkomsterne mellem disse forskjellige Kunstnere kunde ganske vist være baade behagelige og gemytlige, men mærkeligt var det dog, hvor lidt disse Mænd, som dog havde set og oplevet meget, havde at fortælle derom. Men det ligger vel i Sagens Natur, at bildende Kunstnere nok kunne male deres Indtryk, men ikke fortælle dem. Hvem der kunde virke opmuntrende mellem dem, var *Friis*. Ogsaa Assessor *Collin*, der jo paa en Maade hørte hjemme i denne Kreds, bragte Liv med sig.

I Modsætning til tidligere, hvor man i mine Forældres Kreds fordetmeste kom sammen om Aftenen, tog Middagsselskaberne nu Overhaand her i Kjøbenhavn. At min Fader, paa Grund af sin nye Stilling, knyttede nye Forbindelser, og som Følge deraf kom i en Del Middagsselskaber, var jo ganske naturligt. Nu, da han var saaledes stillet, at han kunde gjøre Gjengæld, maatte han naturligvis gjøre det, og derved kom der i vort Hus mange mere eller mindre interessante Folk, som staa udenfor de Kredse, som jeg allerede har talt om.

Da vi flyttede ind i den Lejlighed i Badstuestræde, hvor vi boede fra 1853 til min Faders Død, 1870, var

Stiftamtskontoret paa første Sal i den samme Gaard, og Kammerherre *Tetens*, der dengang var Stiftamtmand, boede her. Tetens og min Fader vare gamle Venner fra deres Ungdom, de vare »dus«, og det var da ganske naturligt, at det gamle Venskab opfriskedes. Tetens og min Fader vare komne sammen paa Mørupgaard hos Ibsens. Jeg husker, at de engang talte om en Tur, som de havde gjort sammen i Julen fra Kjøbenhavn til Mørup. De tog herfra om Morgen med Diligencen og kom om Aftenen til Ringsted, hvor de vilde overnatte. Paa Gjæstgivergaarden fik de at vide, at der skulde være Bal, og Værten tilbød dem at komme med paa Ballet. »Men kan du saa huske, hvad vi havde paa den Aften paa det Bal?« spurgte Tetens. — »Ja, vi vare klædte efter den nyeste Mode, du havde en blaa og jeg en grøn Kjole med blanke Knapper, og saa havde vi hvide Caschemirs Benklæder, hvide Veste og blanke Støvler, der endte i en Spids foran med en Guldkvast.« — »Ja, og det gjorde Lykke; det var noget ganske nyt i Ringsted!« Det forekommer mig endnu mærkeligt at tænke sig, at den Tid ikke ligger længere tilbage, hvor man har baaret en saadan Dragt, end at min Fader har gaaet med den!

Tetens havde en gammel Ven, Etatsraad *Lindegaard* til Lykkesholm paa Fyen. Han kom hvert Aar nogle Dage til Kjøbenhavn og boede da hos Tetens. Han var ogsaa en Ungdomsven af min Fader og havde i sin Ungdom gaaet under Navnet »sorte Lindegaard«, som Modsætning til den før omtalte »hvide Lindegaard«. Om »sorte Lindegaard« i sin Ungdom havde

været sorthaaret, skal jeg ikke kunne sige; men saa meget er vist, at han nu i sin højere Alder forstod at bevare Retten til at bære dette Navn ved Hjælp af en god Portion Sværte. Disse to passede iøvrigt ogsaa godt ind i Kredsen af de gamle Venner fra Studenterdagene.

Efter at have nævnet Stiftamtmanden maa jeg vel nærmest komme til Politidirektøren. Med Konferentsraad *Bræstrup* kom min Fader i jævnlig Berøring paa Raad- og Domhuset, hvor de begge havde deres Forretninger. *Bræstrup* var en i høj Grad dannet Mand, der med sin store Dygtighed som Politimand forbandt en Diplomats Finhed i sit Væsen. At han var en dygtig Politimand, er der vistnok ingen Tvivl om, og det bliver vel nu ogsaa almindelig anerkjendt, hvad der vel i den Tid ikke altid var Tilfældet. Men han havde andre Egenskaber, som gjorde ham til en saa behagelig Selskabsmand. For det første havde han en fin og dannet Konversation og fortalte godt; men dernæst talte han fremmede Sprog med megen Færdighed og var ved Siden af sin øvrige Virksomhed et Stykke af en Filolog. At han kunde fortælle interessante Ting fra sin Politivirksomhed, er en Selvfølge, men han var aldrig indiskret. Denne Diskretion var maaske en af hans største Egenskaber i hans Embedsvirksomhed. Men han havde et mærkværdig gennemtrængende Blik, der nok lod Politimanden ane. Han fordrede ogsaa af sine Undergivne, at de skulde have Øjnene med dem. Jeg har hørt følgende karakteristiske lille Træk om ham. Der var blevet antaget

en ny Betjent i Opdagelsespolitiet paa Prøve, og han var bleven præsenteret for Bræstrup. Den næste Dag mødte Bræstrup ham paa Gaden, men Betjenten hilste ham ikke. Han lod nu Betjenten kalde ind til sig og sagde til ham: »Hvorfor hilste De mig ikke igaar, da De mødte mig paa Gaden?« — »Jeg saae ikke Konferentstaaden«, svarede Betjenten. — »En Opdager skal se Alt, hvad der gaar ham forbi«, svarede Bræstrup, »naar De ikke har Øjnene bedre med Dem, har vi ingen Brug for Dem her!« og Betjenten fik sin Afsked. Ved sit skarpe Blik og sin store Humanitet har Bræstrup frelst mangt et ungt Menneske fra at komme ind paa Forbryderbanen eller fortsætte paa den.

Hvorledes min Fader var kommen i Berøring med Admiral *Seidelin*, skal jeg ikke kunne sige; men han kom ikke saa sjældent hos os, baade om Formiddagen og til Middagsselskaber. Han var en vims, lille, gammel Mand, og, da han hed Brinck-Seidelin, var han i sine yngre Aar i Marinen bleven kaldt »Spring-Sextendel«. Han var ganske umanerlig galant mod Damer og hørte til dem, der kyssede paa Haanden. Han brugte saagodtsom aldrig Ordet »En Dame«, men han sagde: »Et af Naturens Mesterværker«. Skjøndt han var en gammel Mand, havde han endnu en meget kraftig Stemme og kunde undertiden tale saa højt, at man skulde tro, at han kommanderede ombord paa et Linieskib.

Medens man hos de gamle Venner og hos Kunstnerne kun saae et beskedent lille Ridderkors i Knap-hullet, straaledede naturligvis de Ovennævntes Kjoler med

Kommandørkors, Storkors og fremmede Ordener. Men der var dog Ingen, der i saa Henseende kunde maale sig med Gehejmelegationsraad *Skrike*, der var Departementschef i Udenrigsministeriet. Hans sorte Kjole var fuldstændig bedækket med Ordener, baade paa højre og paa venstre Side. Forøvrigt var han en dannet og tillige beskeden Mand, men skeløjet og ganske ualmindelig styg.

Etatsraad *Ludvig Müller*, Numismatikeren og Arkæologen, var ogsaa en jævnlig Gjest hos os. Min Fader hjalp ham ofte med den franske Korrektur af hans Afhandlinger, og som Tak herfor forærede han ham en lille Skitse af hans saa tidlig afdøde Broder, Adam Müller; den ejer jeg endnu. Som Videnskabsmand var Müller en anerkjendt Dygtighed i sin Specialitet; som Menneske var han en meget elskværdig Mand.

Allerede i min Moders Levetid var *Peter Tetens Zahrtmann* kommen i vort Hus. Han var ansat i Udenrigsministeriet og havde Titel af Legationsraad. Min Fader havde vistnok gjort hans Bekjendtskab paa Søkadetakademiet, hvor han i sine yngre Aar havde været Lærer i Dansk. I Aarenes Løb blev han en underlig, stereotyp Person, der nærmede sig stærkt til det Karikaturagtige; men min Fader sagde om ham, at han som ung virkelig havde været et net og dannet Menneske. Indtil sine sidste Dage var han imidlertid uforlignelig til at spille Whist med tre ældre Damer; han tilbragte lige saa megen Tid under Bordet for at samle de Kort op, som Damerne tabte, som ved selve Bordet.

Han blandede Kort for dem alle, alt imedens han konverserede paa det Livligste.

Han fik paa sine gamle Dage en sand Mani for at gaa til Begravelser. Mange mente, at det var for at faa Lejlighed til at fremvise alle de Ordener, som han var dekoreret med. Der blev fortalt om ham, at, da han en Gang var til et Bryllup istedetfor til en Begravelse, faldt han i en lille Slummer, og, da han vaagnede, sagde han til sin Sidemand: »Tager De med ud paa Kirkegaarden?« Naar jeg imidlertid nu tænker tilbage paa ham, mindes jeg ham som en Mand, vi Alle dog holdt meget af.

Mellem alle disse bestjernede og benøglede Herrer mindes jeg een, som vel kun havde et lille Baand i Knaphullet, men som dog gjorde Indtrykket af at være nok saa fornem som nogen af de andre. Det var Konferentsraad *Frolich*. Hans Bekjendtskab med min Fader skrev sig fra Familien *de Coninck*, med hvem min Fader i sin tidligste Ungdom var kommen i Forbindelse. Disse, om jeg saa maa sige, fornemme Kjøbmandsfamilier fra Begyndelsen af Aarhundredet havde et ganske andet Præg og spillede jo ogsaa en ganske anden Rolle i selskabelig Henseende, end man kjender det nutildags. *Frolich* havde absolut Intet af, hvad jeg vilde kalde »grossereragtigt« ved sig. Han havde i sin Ungdom opholdt sig længe i Frankrig, hvor han var kommen ved Napoleon den Førstes Hof. Hans Stolthed, eller idetmindste hans Yndlingshistorie, var Historien om, hvorledes han engang havde redet omkap med den store Kejser. Ved en Revue havde han nemlig, jeg

veed ikke hvorledes, faaet Tilladelse til at ride med i Kejsereus Suite. Kejsereus, som selv red en ganske særlig udmærket Hest, fik pludselig den Ide at ville ride hen til et temmelig fjerntliggende Sted og vendte sig til de Andre med en Opfordring til at følge ham. Ingen af Suiten havde saa god en Hest som Kejsereus, men Frølich mente nok, at hans kunde det og ansporede den derfor af alle Kræfter. Følget blev distanceret, men Frølich fulgte og kunde være redet ham forbi, men det forbød Respekten! Fru Frølich, der var født de Coninck, var en noget svær, men meget elegant og fin Dame. Ogsaa hun kom af og til hos os i Middags- eller Aftenselskaber.

Af andre Gjæster mindes jeg Kammerherre *Holstein* til Eriksholm, der kom til at bo i Huset efterat Stiftamtskontoret flyttede bort, Lægen, Etatsraad *Mansa*, vor egen Huslæge, den elskværdige gamle Etatsraad *Trier*, Legationsraad *Lund* o. Fl. Af de Familier, som jeg har omtalt fra den tidligere Periode, kan jeg nævne Lægen, Etatsraad *Hansen*, Etatsraad *Salicath* og Fl.

Naar jeg i det Foregaaende har talt om tre forskjellige Kredse, de gamle Venner, Kunstnerne og de mere fornemme Herrer, saa maa man endelig ikke tro, at det var tre forskellige, fra hinanden adskilte Kaster, der ikke kunde komme sammen. Tværtimod! Min Fader satte Pris paa, at Selskabet ikke blev ensidigt, men han sørgede altid for, at der kom Folk sammen, som passede til hinanden. Naar han drøftede, hvem han skulde indbyde, sagde han ofte: »Nej, ham vil jeg hellere gjemme til en anden Gang!« I ethvert Tilfælde

kunde jo naturligvis denne Adskillelse kun tænkes i en snævrere Kreds og aldeles ikke, naar der var Damer og Herrer sammen.

Et Ægtepar, som altid kom begge to sammen hos os, var Gehejmeraad *Hall* og *Fru*. Det laa vel nærmest i, at det egentlig var *Fru Hall*, som min Fader kjendte fra hendes Faders, den gamle Brøndsteds, Hus. Jeg mindes idetmindste ikke at have set *Hall* hos os i Herreselskab. Naar jeg siger, at de altid kom sammen, saa er det egentlig slet ikke korrekt, thi de kom netop ikke sammen, d. v. s. samtidig, men hver for sig. En Gang kom hun først og spurgte, om hendes Mand ikke var kommen; hun selv var tilfods, og hendes Mand kom kjørende et Kvarterstid efter i en Droschke. Da de skulde hjem, sagde *Fru Hall*: »Ja, »Præsidenten« kjører i Droschke, men jeg gaar!«

Om *Hall* er det jo noksom bekjendt, at han var en meget behagelig og elskværdig Selskabsmand. Han var en statelig Personlighed og havde et smukt Organ, uagtet han havde den Vane mellem Ordene at udstøde en lille Bilyd gennem Næsen. *Fru Hall* var alt andet end smuk, men hun var en meget begavet og i alle Henseender prægtig Kone. Der var noget vist djærvt i hendes Væsen, som klædte hende godt, og som bevirkede, at man umulig kunde tage hende ilde op, hvad hun saa sagde. Hun var altid noget aparte klædt, naar hun saaledes var i Selskab; hun kunde være klædt i kostbare Stoffer, men Tøjet sad saa løjerligt paa hende; og saa kunde hun falde paa saadanne Ting, husker jeg, som at gaa med lyseblaa Støvler. Jeg

mindes et Selskab, hvor Hall og Kone og Jerichau og Kone vare sammen, og hvor vi Unge morede os over, at begge Fruerne havde deres Kjoler hægtede skjævt i Ryggen. Det var saa betegnende for dem Begge! Undertiden kunde Fru Hall falde hen i sine egne Tanker; saaledes sad jeg en Gang ved Siden af hende ved Bordet, og, medens hun fortalte mig Noget, tog hun min Haand i sin og beholdt den saalænge, at jeg saa godt som ikke fik noget af den Ret.

Min Fader spiste ogsaa af og til til Middag hos Halls paa »Bakkegaarden«. I de Billetter, hvori Fruen iædbød ham til disse smaa Middagsselskaber, faar man et Billede af hendes naive Elskværdighed eller elskværdige Naivitet. Hun skriver saaledes en Gang, da hendes Mand sandsynligvis var bleven ilde medtagen i Rigsdagen:

Ny Bakkegaard d. 8de Juni.

Kjære Professor Abrahams!

Vil De glæde mig med at spise her i Morgen Lørdag d. 9de i al Hygge. Imellem Landets kaarne Repræsentanter forekomme mig endeel Lumpenhunde, gid Valgloven maatte blive klippet.

Deres
Marie Hall,
f. Brøndsted.

Jeg kommer nu til at nævne nogle Personer, som ikke kunne siges at være komne i vort Hus paa den samme Maade som de, jeg tidligere har omtalt. De kom kun af og til, sporadisk, om jeg saa maa sige.

Der levede i den Tid en gammel Mand, som paa sine gamle Dage var bleven en Slags Karikatur, men som i sin Ungdom havde været en rask og flink Officer og dertil et vittigt Hoved; det var Baron *Pechlin*.

Han havde hørt til den Kreds, som min Fader kom sammen med hos Chr. Wilsters Onkel, »den lille Kaptajn«, som han kaldtes. Det var ham, som min Fader fortæller om, at han var Opfinder af Ordet »Ein Anecdotenverstopfer«. Han var Holstener af Fødsel og talte med tydsk Accent. Han var nu tildels bleven en Særling, der levede paa Restaurationer og aldeles ikke kom i nogen Familie. En Gang imellem kom han dog op til min Fader, og saa var han altid elskværdig og kunde ogsaa være morsom. Naar saa min Tante sagde til ham, at vi havde Kjødsuppe til Middag, blev han undertiden og spiste med. Sød Suppe maatte man ikke byde ham, det spiste han ikke, men sagde: »Näh! damit bleiben Sie mir vom Leibe!« Naar han saa var bleven sat tilbords, maatte en af os Brødre binde Servietten om Halsen paa ham, for at han ikke skulde spilde altfor meget ned af sin tykke Mave. Selv kunde han ikke gjøre det, da han var for tyk til at faa Hænderne op i Nakken. Naar han saaledes sad dér, kunde han se ud som en Falstaff! Han havde, som jeg har sagt, i sin Ungdom været en lystig Fyr. Naar en af hans Venner havde Vagt paa Hovedvagten eller en af de andre Vagter, svigtede han aldrig, og han var den, der altid bragte Munterhed med sig. Uimodstaaelig skal han have været, naar han gav en Deklamationsscene tilbedste, i Smag med Lieutenant

v. Buddinges i Gjenboerne. Med sin tyske Accen: deklamerede han det gamle Vers:

»Paa Bondens Tag, paa Vagt en Gang en gammel Hane sad!«

saa forsnakkede han sig strax i den første Linie, rettede sig, forsnakkede sig igjen, indtil han tilsidst snakkede fuldstændigt sort. I sin Egenskab af Officer begyndte han naturligvis altid med:

»Paa Vagtens Tag en Gang . . .«

og saa fortsatte han:

»Paa Bondens Vagt . . . paa Vagtens Bonde . . . Paa Bondens Hane . . . Paa Hanens Bonde . . . Paa Vagtens Hane . . . Paa Hanens Vagt . . . Paa Banens Hunde . . . Paa Hundens Bane! . . . Puh!« Saa tørrede han sin Pande, og saa gik det hurtigere og hurtigere, indtil han endelig faldt aandeløs om i en Stol. Umuligt er det ikke, at det kan have været Forbilledet for Scenen i »Gjenboerne«:

Den niende Februar var det Kammerraad *Rists* Fødselsdag. Paa denne Dag havde han altid et stort Middagsselskab, hvor det gik meget lystigt til. Her var min Fader i en Række af Aar sammen med *Phister*. En Aften, da min Fader kom hjem fra et saadant Selskab, havde han *Phister* med sig. De var jo begge ældre og vilde hellere sidde i Ro og drikke en Kop The hos os, end blive saa længe ude. Altsaa blev *Phister* hos os den Aften, og det blev Aftale, at min Fader næste Aar skulde gaa hjem med *Phister*. Paa denne Maade kom *Phister* to eller tre Gange hos os. At det blev til morsomme Timer, som vi imødesaa

med Længsel, følger af sig selv. Mellem Phister og gamle Rosenkilde var der en meget stor Forskjel i den Maade, paa hvilken de vare morsomme og underholdende. Medens Rosenkilde var aldeles umiddelbar, var Phister reflekteret. Der var i deres hele Væsen den samme Forskjel, som der var i deres Kunst paa Scenen. Naar Phister fortalte, spillede han langt mere Komædie end Rosenkilde, og undertiden kunde han gaa ud paa Gulvet og give hele Scener. En af disse Aftener kom »Den Stundesløse« paa Tale og særlig Udførelsen af Vielgeschreys Rolle. Phister spillede hele Scener, og det var højst interessant at se, hvorledes han tænkte sig det. En anden Aften kom gamle Siboni paa Tale. Han havde været Lærer i Sang baade for min Fader og Phister, og de havde begge Evne til at eftergjøre hans Sprog, der jo, som bekjendt, var den mærkeligste Blanding af Italiensk og Dansk. Det maa have været en saadan Aften, at jeg hørte Historien om, hvorledes det gik Siboni ved hans Ankomst her til Byen. Han havde fra Italien medbragt en Anbefaling til en Kammerjunker Kardorff, som havde opholdt sig der i længere Tid. Han lærte altsaa udenad, hvad han skulde sige, gik op til Kardorffs, ringede paa, og sagde til Pigen, som lukkede ham op: »Hærr-ærr-gam-merr-jong-kerr-karr-dorr-fjæm?« Pigen gloede naturligvis paa ham og forstod ikke et Ord. Saa begyndte Siboni forfra igjen: »Hærr-ærr-gam-merr- o. s. v.« Men Pigen forstod stadig ikke et Ord. Nu blev Siboni hidsig, stampede i Gulvet og sagde i en rivende Fart: »Hærrærrgammer-jonger-kardorffhjæm?« Nu forstod Pigen ham og lod

ham komme ind. Man maa jo huske paa, at Siboni, lige saa lidt som andre Italienerne, kunde sætte Bogstavet H paa de rigtige Steder; han sagde saaledes en Gang: »Jai ar seet en Havekat i en Ave!« En Aften sad Siboni i Parkettet; der gik en ny Opera med Musik af en Organist Jensen, som var blind, og som Siboni kaldte: »De plinte Jense«. Under Opførelsen klappede Siboni som en Rasende. En af hans Bekjendte, som sad ved Siden af ham, sagde til ham: »Finder Professoren virkelig den Musik saa udmærket?« Siboni svarede: »Jai sike dai! Jai klopper for tu, tu klopper for jai!« Med Phisters eminente fonetiske Talent kunde han naturligvis fortælle disse Historier paa en saadan Maade, at jeg, der aldrig har kjendt Siboni, næsten bilder mig ind, at jeg har hørt ham tale.

Phisters Fader var meget døv. Han havde en gammel Ven, som blev pludselig syg, og nu kom den gamle Phister hver Dag og saae til ham og sad saa sædvanligvis en lille Stund ved hans Seng og talte med ham. Imidlertid døde Manden, og Folkene i Huset kunde ikke faa gjort den døve Mand begribeligt, at han var død. Han gik lige ind til Sengen, hvor den Døde laa, og sagde til Liget: »Naa! hvordan gaar det?« — Ingen svarer. — »Aa, Passiar! Det gaar nok! Det gaar nok! Hvor kan du sige saadan noget?« o. s. v. Han gik sin Vej igjen uden at opfatte, at Manden var død.

Ogsaa i dette Tidsrum havde min Fader, ligesom i det forrige, Besøg af endel Udlændinge.

Paa Studentertoget til Christiania havde min Fader,

gjennem Rigsarkivar Lange, gjort Bekjendtskab med Professor *Broch*, der senere blev Minister. Han og hans Familie kom meget ofte til Kjøbenhavn paa kortere eller længere Ophold. Han var gift med en tydsk Dame, og i en Række af Aar besøgte den Brochske Familie Svigerforældrene og kom derved paa Gjennemrejse til Kjøbenhavn. Broch rejste ogsaa ofte i videnskabeligt Øjemed til Paris. Vi saae dem saaledes hyppigt og kom til at staa dem virkelig nær. Foruden af Broch og Kone bestod Familien af en Søn og en Søster til Fruen, en meget elskværdig, ung tydsk Dame. Broch, der oprindelig var Mathematiker, var en Mand med mange og omfattende Interesser og mange Kundskaber; dertil var han meget elskværdig og underholdende. Sønnen havde en afgjort Lyst og vel ogsaa et ikke ringe Talent til Kunsten. Han kom derfor her til Kjøbenhavn for at gaa paa Kunstakademiet. I disse Aar var han en stadig Gjæst i vort Hus. Desværre døde det unge, haabefulde Menneske i en ung Alder.

Historikeren, Professor *P. A. Munch* kom ogsaa hertil i de Aar fra Christiania paa en Rejse til Italien og kom i de Dage, han opholdt sig her i Byen, næsten daglig i vort Hus. Han var en høj, smuk og statelig Mand og var ledsaget af sine Døttre, der ligeledes vare høje, slanke og dertil smukke og elegante.

Men ogsaa fra Syden havde vi Besøg. En Dag overraskedes min Fader ved, at der traadte en Mand ind i hans Stue og spurgte ham i ægte Wiener-Dialekt, om han kjendte ham. Efter at have set lidt paa ham, opdagede han, at denne, nu ældre Mand var den samme,

som han havde kjendt som ganske ungt Menneske i Wien. Han hed *Schneid*. Han havde været Medlem af »Ludlams Höhle«, som min Fader havde havt saa megen Glæde af at blive indført i under sit Ophold i Wien. Han havde rejst meget og var nu ifærd med at foretage en Rejse til Nordkap. Da min Fader havde kjendt ham i Wien, havde han været et pur ungt Menneske; nu havde han hvidt Haar og Skjæg. I de Dage, han opholdt sig her i Byen, var han stadig sammen med os, og paa sin brede gemytlige wienske Dialekt fortalte han om sine Rejser »Ich hab' im doden Meer g'schwummen«, sagde han. Og saa kom alle de gamle Minder op om Ungdomslivet i Wien, om Ludlamiterne, om Castelli, Grillparzer og Wiener-Skuespilleren Schwartz, og han fortalte min Fader meget om, hvorledes det var gaaet med »Ludlams Höhle« efter hans Afrejse fra Wien. Schneid, der havde beklædt en temmelig høj Post i Østerrig, hed forresten ikke mere Schneid alene; han var ved sin Afgang bleven adlet under Navnet: Schneid, Ritter von Treuenfeld.

Havde Schneid været talende og underholdende, saa havde han sin Modsætning i en Schweitzer ved Navn *Griole de Geer*. Han var nemlig døvstum. Han var Oldgransker og havde foretaget en Rejse til Island, hvorfra han nu vendte hjem. Han havde smaa Tavler i sin Lomme, som han tog frem, og hvorpaa baade han selv og den, han talte med, maatte skrive. Han kunde forøvrigt ogsaa sige nogle enkelte Ord efter den saakaldte Talemethode, som var noget ganske Nyt dengang;

men det lød forunderlig klangeløst og næsten uhyggeligt. Den sidste Del af hans Navn, de Geer, bar han efter den i Genève brugte Skik at føje sin Hustrus Navn til sit eget, og hans Hustru var af svensk Familie.

En Fætter til min Fader, Simonsen, Broder til den af mig tidligere omtalte »Onkel Lille«, var i sin tidlige Ungdom rejst til Brasilien. Han havde tidligere sendt en Søn hertil, for at han kunde gaa i Skole her. I Foraaret 1863 kom denne Søn, der dengang allerede i mange Aar havde været bosiddende i Rio, hertil i Besøg sammen med en Søster og hendes Mand, en Franskmand ved Navn *Masset*. De havde faaet Lyst til at se deres herboende Familie. De tilbragte nogen Tid her i Byen, og jeg har senere besøgt Familien *Masset* i Paris, hvor jeg blev modtagen med stor Gjæstfrihed, ganske som en Slægtning.

Min Tante, som var i Huset hos os, førte da ogsaa enkelte Personer derind. Det var mest ældre Damer, og jeg skal nævne nogle enkelte af dem. Der var Fru *Kall*, Enke efter Pastor Kall i Søllerød, og hendes Søstre, Frøknerne *Møller*. Fru Kalls Mand var i Familie med den gamle Abraham Kall, og jeg har ofte hørt hende tale om ham, Thorlacius og denne gamle Kreds af Professorer og Lærde.

Saa var der tre Frøkener, eller vel snarere Jomfruer *Knudsen*. De vare Døttre af den gamle, dengang for længe siden afdøde Skuespiller Knudsen. Det var især den ældste, *Juliane*, der kom hos os. Der var noget mærkværdig Gammeldags ved disse gamle Damer,

og vi talte ofte om, at de mindede om holbergske Figurer. Naar de kom alle tre sammen, havde de en stærk Tilbøjelighed til at tale i Munden paa hverandre; derfor kaldte 'vi dem »Sangklokkerne«. Deres Fader elskede de og mindedes ham altid med Begejstring. Naar Juliane Knudsen talte om sin Fader og kaldte ham »vores Fa'er«, kunde de klare Taarer trille ned ad hendes Kinder endnu et halvt Aarhundrede efter hans Død. Hendes Sprog havde noget meget Gammeldags ved sig, og hun foragtede blandt Andet aldeles den Forskjel, som Andre gjøre mellem »at ligge« og »at lægge«. Min Fader, som holdt saa meget af Jfr. Knudsen, kunde dog undertiden ikke afholde sig fra at gjøre lidt Løjer med hende. Smaat havde de det og klagede derfor ofte over de dyre Tider. Saa sagde hun en Gang til min Fader: »Nu ligger de igjen paa Smørret, Hr. Etatsraad!«, hvortil min Fader med et forbauset Ansigt svarede: »Gjør jeg?« Hun havde en egen Evne til at fortælle det Ene ovenpaa det Andet, saa at hun, ligesom Gedske Klokkers i »Barselstuen«, kunde le og græde paa een Gang, fordi der ikke var Tid til at danne nogen Overgang fra det Lystige til det Sørgelige. Vi vare enige om, at der var gaaet en Skuespillerinde tabt i hende; og det var jo heller ikke saa urimeligt, at hun havde arvet Noget af sin Faders store Talent. Navne kunde hun heller ikke altid huske og blandede de pudserligste Ting sammen derved. Saaledes sagde hun en Gang, at hun den foregaaende Dag havde været ude for »at se paa, at de slog Plader paa Pram-Gad«: hun mente Pantserskibet »Peder Skram«;

men det var jo ikke saa let at falde paa. Da nu min Fader gjorde hende opmærksom paa, at der dog ikke var nogen Grund til at opkalde et Pantserskib efter en Præst ved Helliggæstes Kirke, svarede hun: »Jo, Hr. Etatsraad, ligesaa godt som efter en ved Garnisons!« Da nu min Fader igjen dertil bemærkede, at det var der vist heller intet Menneske, der kunde falde paa, sagde hun: »Ja, da er der dog et, som hedder Thurah!« Der havde nemlig i Tyverne været en Præst af dette Navn ved Garnisons Kirke.

Hun var forresten et fortræffeligt Menneske, og vi holdt alle meget af hende. Søstrene *Vibeke* og *Ane*, kjendte vi mindre til, men, naar man kom hjem til dem, fortalte de alle tre paa een Gang om »vores Fa'er« og fremviste med Stolthed det Billede, som forestillede gamle Knudsen, deklamerende med Skibet i Haanden, som hang paa deres Væg.

Af andre gamle Damer, som kom hos min Tante, mindes jeg Jfr. *Heinsvig*, der jo ogsaa var en Skue-spillerdatter.

Af de Slægtninge, som jeg har omtalt i den forrige Periode, døde naturligvis en Del af de ældre efterhaanden bort; men til Gjengjæld voxede en ny Generation op.

To af mine Brødre bleve gifte, inden min Fader døde. Ved min yngste Broders Giftermaal kom vi i Berøring med Familien *Gammeltoft*, og saavel min Broders Svigerfader, Kammerraad *Gammeltoft* paa Herløvgaard, en elskværdig og jovial Mand, som hans

to Brødre, Etatsraad, Borgemester Gammeltoft og Grosserer Gammeltoft kom af og til i vort Hus.

En Søn af min Faders Fætter, den tidligere omtalte »Onkel Store«, var Kapitain *Adolph Simonsen*, Intendant ved Garden. Han var vel ogsaa kommen i Huset i den tidligere Periode, men kom nu langt hyppigere, og min Fader satte stor Pris paa ham, da han var en dannet og intelligent Mand. Hans Fætter, nuværende Oberst *Kirchhoff*, kom ogsaa mere hos os end tidligere og medbragte sin Hustru. En Søster til Oberst *Kirchhoff* var Fru *Stilling*, gift med Filosofen, Dr. *Stilling*. Sammen med hende spillede min Fader og jeg engang i Treserne en lille fransk Komedie hjemme hos os. Det var et lille Stykke af Scribe, som hed *l'Héritière*. Min Fader spillede den Gamle, Fru *Stilling* den unge Dame og jeg den unge Herre. Det var til stor Fornøjelse saavel for min Fader som for os Andre, der spillede med, og jeg tror, at det morede dem, der saae det.

At vi Brødre ogsaa indførte endel af vore Venner i Huset, er en Selvfølge. Disse unge Gjæster glædede sig baade ved min Faders livlige Underholdning og ved at træffe sammen med mange af de omtalte Venner fra hans unge Tid. Saavel mine Fættene, Brødrene *Philipsen*, som mange Andre mindes endnu, naar vi træffes, de mange prægtige Timer, de have tilbragt i min Faders Hus.

IV.

I 1852 blev, som jeg allerede har sagt, min Fader udnævnt til Notarius publicus i Kjøbenhavn. Herved forandrede naturligvis hans daglige Liv fuldstændigt. Han fik nu Kontor paa Raad- og Domhuset, og hans Kontortid blev hver Dag fra Kl. 10—4.

Han kastede sig strax med megen Iver over sit nye Embede og fik herved en stor Mængde nye Forbindelser, som snart fik Interesse for ham.

I hans Embedstid forefaldt der to Begivenheder, som særlig lagde Beslag paa hans Tid og hans Virksomhed.

Allerede Aaret efter at han havde tiltraadt sit nye Embede, indtraf den første af disse Begivenheder, nemlig Koleraepidemien 1853.

At denne kom til at gribe saa stærkt ind i hans Virksomhed, laa i, at en stor Mængde Mennesker blev grebne af en stærk Frygt for Døden og en deraf følgende Trang til at ordne deres timelige Anliggender. Altsaa gjorde de Testamente, og disse Testamenter skulde forsynes med en Notarialattest.

Fra den tidlige Morgen til sent ud paa Aftenen var han i Virksomhed og fik knap Tid til at komme

hjem til Maaltiderne, og de Besøg, han maatte aflægge, vare just ikke altid hyggelige. Om det end ikke altid var hos Folk, som vare angrebne af Sygdommen, saa var det dog ofte hos saadanne, som vare syge af Skræk for den, et Fænomen, der skal have været meget almindeligt. Jeg mindes et lille Træk, som min Fader fortalte, fordi det havde gjort saa stærkt Indtryk paa ham. Han var kommen ned til en Familie, som boede i en Kjælder; Manden var syg og laa tilsengs i et lille, mørkt Rum bagved en Butik. Han troede bestemt, at han skulde dø. »Jeg er jo nu ogsaa en gammel Mand«, sagde han, og, da min Fader spurgte ham om hans Alder, viste det sig, at han og min Fader vare lige gamle. For at opmuntre ham lidt, sagde nu min Fader til ham: »Aa, saa er jeg lige saa gammel som De, og jeg føler mig ung endnu!« — »Ja,« svarede Manden, »men De har ikke tilbragt hele Deres Liv i en fugtig Kjælder!«

Selv blev min Fader syg og maatte holde Sengen et Par Dage, men det viste sig snart, at det kun var Overanstrengelse, og han kom snart paa Benene igjen.

En anden Begivenhed, som lagde stærkt Beslag paa min Fader, var Pengekrisen i 1857. Denne Krise var, som bekjendt, en Vexelkrise og foranledigede derfor en Uendelighed af Vexelprotester. Ogsaa i denne Periode var hans Arbejde saa stort, at han blev meget anstrengt, og det var for at rekreere sig efter disse Anstrengelser, at han, ledsaget af min ældste Broder og mig, i Aaret 1858 foretog en Rejse gennem Tydskland til Norditalien.

Denne Rejse gik over Nürnberg og München, gennem Graubünden ad Via Mala ned til Nordspidsen af Lago Maggiore, og derfra til Milano. Her havde min Fader den Fornøjelse at gjøre personligt Bekjendtskab med en Autografsamler, en Cavaliere *Morbio*, med hvem han havde staaet i Korrespondance. Over Verona og Padua, hvor vi opholdt os nogle Dage, gik vi til Venezia. To her boende Familier bidrog særlig til at gjøre os Opholdet behageligt. Ingenieur i den østerrikske Marine, *Gamborg*, var i sin Tid kommen derned med Admiral Dahlerup, da denne blev kaldet dertil for at bringe den østerrikske Flaade paa Fode, og han havde nu sin Virksomhed her. Kapitain i Marinen, *Romaco*, der tidligere som Søkadet sammen med en anden Kadet, *Migotti*, havde tilbragt flere Aar i Kjøbenhavn for at uddanne sig, var senere bleven gift med en dansk Dame, hvis Bekjendtskab han havde gjort i Kjøbenhavn. Begge disse to Familier kappedes om at være elskværdige mod os under vort Ophold i denne herlige By, som vi havde vanskeligt ved at løsrive os fra. Herfra gik vi med Dampskib til Triest. Ombord paa Skibet var sammen med os den allerede dengang berømte italienske Skuespillerinde *Ristori*. Fra Triest gik det til Wien med en lille Afstikker til Adelsberg for her at se de saa berømte Drypstenshuler. I Wien, hvor vi ogsaa opholdt os en Uges Tid, opsøgte min Fader flere gamle Bekjendtskaber, og jeg mindes særlig en meget behagelig Dag, som vi tilbragte sammen med den der boende berømte Arkitekt, *Theophilus Hansen*. Over Prag og Dresden gik derpaa Rejsen hjemad, uden at

berøre Berlin, som min Fader ingen Lyst havde til at gjøre noget Ophold i.

At vi paa denne Tur, som varede noget over sex Uger, ikke forsømte at se Alt, hvad vi kunde faa med, baade af Natur og af Kunst, er en Selvfølge. Min Fader var fortræffelig at rejse med, han havde et aabent Blik for Alt og var altid i jævnt godt Humør. Han havde jo rejst meget tidligere, om, end under ganske andre Forhold, uden Jernbaner og Dampskibe; men han forstod at rejse, og af ham kunde man lære det: det er nemlig Noget, der maa læres, og som Saamange, der fare Verden rundt paa Jernbaner og Dampskibe, aldrig lære.

Han var altid vel forberedt paa, hvad han paa ethvert Sted vilde se, inden han kom dertil, og heri havde han jo en god Vejledning i Bädeckers Rejsehaandbog. En Dag rejste vi i Tydskland paa Jernbane; Solen skinnede, det var en kvælende Hede, og vi pustede og stønnede. Omsider faldt min Fader i Søvn. Medens han tog sig denne lille Lur, bladede min Broder og jeg i Bädecker og saae, at der netop stod om det Sted, som vi passerede, at der aldeles ikke var Noget her at se, og at den Rejsende ligesaa godt kunde sætte sig til at sove. Da nu min Fader vaagnede, viste vi ham Stedet, og det morede ham meget, at han saa nøje havde fulgt Rejsehaandbogens Forskrifter.

Faa Dage efter vor Hjemkomst fra denne Rejse fejrede vi hans tresindstyvende Fødselsdag, den 6. Sept.

I »Kunstforeningen« og i »Samfundet til den

danske Litteraturs Fremme« fortsatte min Fader sin Virksomhed i denne Periode som tidligere. Fra Assessor Collin veed jeg, at det i »Kunstforeningen« var paa Omtale at gjøre Noget for ham i Anledning af hans 25-aarige Jubilæum som Formand, men Døden bortrev ham, inden han naaede dertil.

En Sag, som han med megen Varme tog sig af, var Indsamlingen til det Oehlschlägerske Monument paa St. Annæ Plads. Det blev i den Tid meget omdebatteret, om denne Statue burde være staaende eller siddende; men jeg har et bestemt Indtryk af, at det var Kunstneren, der skulde udføre den, nemlig Bissen, der fik den endelige Afgjørelse. Ved Afsløringen paa St. Annæ Plads talte Biskop Thomander, og ved den Middag, der sluttede Festen, havde min Fader den Samtale med Hauch, som han omtaler i sine »Meddelelser«.

I Aaret 1861 kom den italienske Afsending, Marquis *de Torre-Arsa* hertil for at notificere Italiens Enhed ved det herværende Hof. Der blev i den Anledning foranstaltet et Fakkeltog til hans Ære, og det blev overdraget min Fader at holde en Tale til ham paa Italiensk. Han fik derved Lejlighed til at være sammen med denne Mand ved flere Festligheder. Senere fik han at vide, at i et tydsk Blad, hvori Gesandtsens Modtagelse havde været omtalt, var han bleven kaldt »der berühmte Demagog Abrahams«. Var der Noget, der laa min Fader fjernt, saa var det »demagogische Umtriebe«. Da han fra det Vindue, hvor Torre-Arsa stod paa første Sal i »Hôtel Royal«, oversatte Ge-

sandtens Tale paa Dansk, viste det sig, hvilket kraftigt Organ, han havde: han kunde nemlig høres helt over til Christiansborg Slot.

At der mellem min Fader og mange af de Mænd, jeg i disse Blade har omtalt, ofte kunde forefalde Samtaler, som vi Unge lyttede til med stor Interesse, er jo ganske naturligt. Selv var min Fader livlig i sin Samtale og havde en aldeles mærkværdig Hukommelse, saa at han ikke mindst var den, der gjorde dem interessante. Han fortalte godt, og, naar han fortalte en Historie, kunde man være sikker paa, at det altid var paa rette Sted og til rette Tid. I den Henseende tør jeg sige, at han var i højeste Grad baade taktfuld og smagfuld.

Flere af disse Mænd have efterladt Livserindringer af megen Interesse, og ofte har jeg i disse fundet Træk, som jeg kjendte fra deres Samtaler med min Fader. Naturligvis var der Ting, som hyppigt kom frem; det var saadanne, som havde gjort særligt Indtryk, og som havde maattet gjøre det, Ting, som havde grebet stærkt ind i deres Liv eller paa anden Maade gjort stærkt Indtryk paa dem. Jeg mindes saaledes, at, da jeg første Gang læste Thieles og Overskous Beskrivelser af Kjøbenhavns Bombardement, var det for mig, som jeg havde læst dem før. En Begivenhed, som min Fader altid mindedes med Interesse, var hans Deltagelse i Udfordringen til Baggesen; og hver Gang en af de Tolv, som havde deltaget i den, gik bort, sagde han: »Ja, nu er vi kun saa og saa mange tilbage af »Tylvten«.

Min Fader holdt sig rask og livlig til Aaret før sin Død, 1870. I Aaret 1869 blev han ramt af et Slagtilfælde, som for en Tid berøvede ham Mælet; men han vandt sin Helbred tilbage, saa at han igjen i de sidste Maaneder af sit Liv kunde varetage sine Forretninger med sin fulde Kraft. Men, da det gjentog sig Aaret efter, bukkede han under for det. Han havde altid ønsket at dø en pludselig Død, og dette Ønske fik han i fuldt Maal opfyldt: det Blæk, hvormed han havde skrevet, var ikke tørt endnu, da han blev funden død i sin Stol. Han sagde ofte: »Jeg har ikke Noget mod at dø, naar jeg blot maa leve, til jeg dør!«

